

H. Radványi Robert Budapest

A HÍR

ESTI POLITIKAI LAP

Ara 5 lej
Szombat, 1935. nov. 2.
5696. EV. XVII. ÉVF.
CHESVAN 5. 243 SZÁM.

Kérdések válasz nélkül

Incitívó belügyminiszter körrendelete, amelyben utasítja az alárendelt hatóságokat az „erőszakra, a faj vagy osztálygyűlöletre való uszítások megelőzésére és szigorú elnyomására”, néhány érdekes kérdésre ad alkalmat.

A belügyminiszter ebben a rendeletben arra utasítja a hatóságok vezetőit, hogy legelőször köteleességüket teljesítsék: biztosítsák a rendet, a nyugalmat és állítsák bíróság elé a rendezavarókat.

Miért volt szükség egy ilyen rendeletre?
Voltak talán olyan hatósági vezetők, akik nem teljesítették ezt az elemi köteleességüket?
És ha ez így van, milyen szankciókat alkalmazott a belügyminiszter köteleességüket nem teljesítő hatósági személyekkel szemben?
A törvény, amelyre a belügyminiszter hivatkozik, a Monitorul Oficial 1934 április 7-i számában látott napvilágot.
Alig egy éves tehát.
A körrendeletben a belügyminiszter több hasonló értelmű előző rendeletre hivatkozik. Hogy van ez?
Egy egészen újkeletű törvény végrehajtására sorozatos rendeletekben kell az alárendelt hatóságokat utasítani?
És ha az eddigi rendeleteknek nem volt fogantatója, ki vagy mi garantálja, hogy a belügyminiszter mostani körrendelete nagyobb hatást fog gyakorolni az illetékes hatósági vezetőkön?
Mint mondtuk, a szóban forgó körrendelet igen érdekes kérdésekre ad alkalmat.
E kérdésekre természetesen adva vannak a megfelelő válaszok is.
E válaszokat azonban az olvasónak kell megadnia, mert az újságíró — rajta kívül álló okokból — kénytelen eltekinteni tőlük.

A kínai tüzfészek

Mialatt egész Európa közvéleményét az olasz-abesszini konfliktus tartja érdeklődésében a Távolkeleten ennél a konfliktusnál is jóval fenyégetőbb szimptomák mutatkoznak.

A mongol-mandzsu határincidens, mely Japán és Szovjetország között véres ütköztetésével kezdődött, ismét azt bizonyította, hogy a távolkeleti háborús üsszítés lehetőségére egyre súlyosabb formát ölt.

Japán kínai terjeszkedése egyre fokozódóbb igalmakat vált ki Kínában, ebben a hatalmas birodalomban, mely hovatovább a teljes felbomlás és erjedés periódusába látszik kerülni.

A kínai kommunizmus és a kínai nacionalizmus egyre növekvő térhódítása állandó igazgatóban tartja a japán imperializmust, mely nemrégben a nankingi fasizista kormányban, helyesebben a Csang-Kaj-Sek tábornok személyében talált szövetségesre, aki a nankingi kormány fennhatósága alatt álló kerületekben a leghatalmasabb uralmat vezette be, hogy elfojtsa a baloldali intellektuelek néptömegeket, valamint a kínai nacionalisták tömegmozgalmait, akik és amelyek nem hajlandók a japán imperializmus igájába hajtani fejüket.

Hogy a japán imperializmus és a vele szövetséges nankingi kormány milyen hangulatot teremtett Kína széles néprétegeiben és nemzeti érzésü intellektueleiben, azt a véres merénylet bizonyítja legjobban, melyet három kínai középosztálybeli férfi követett el a nankingi kormány miniszterelnöke ellen, aki áldozatul is esett a merényletnek.

Kínában — hogy banális meghatározással éljünk — minden lére van állítva, az ország négy részre osztott területén ma négy kormányzat uralkodik: a nankingi, a kantoni, a közép-kínai kommunista és a japánok által katonailag okkupált Észak-kínai kormányzata. Ezek az országrészek ellenségekkel állanak egymással szemben és külpolitikailag is más-más orientálódásnak. Észak-kína és a nankingi kormány teljesen japán befolyás alá került, Kantonban inkább az amerikai befolyás nyert tért, míg a kommunista kínai területek szovjetországi befolyás alatt állanak.

A japán imperializmus azért szövetséget kötött a nankingi kormány fasizista vezetőivel, hogy a kantoni és a kommunista kínai kormányokat is a maga befolyása alá gyűrtse és egész Kínát a japán kizsákmányolás szabad prédájává tehesse.

A nankingi miniszterelnök meggyilkolása azt bizonyítja, hogy a kínai néptömegekben s

Összeesküvők lelőtték Kína miniszterelnökét

Japánbarát politikája miatt összeesküvést szöttek a miniszterelnök ellen. A merénylő súlyosan megsebesült

LONDON, november 1. Nankingból érkezett jelentés szerint Wang Csing Wei, Kína miniszterelnöke és külügyminisztere ma merénylet áldozata lett. Wang Csing Wei a műtőasztalon meghalt.

A miniszterelnök merénylői hárman voltak, akik közül egyiket a rendőrök golyói megsebesítették. Mindhármukat letartóztatták. Aki a miniszterelnököt lelőtte, a kínai rádiótársaság tisztviselője. Hogy japánok-e a merénylők, nem erősítik meg.

SANGHAI, november 1. (Rador.) Megállapítást nyert, hogy Wang Csing Wei miniszterelnök merénylői kínai nacionalisták, akik egyike a Kuomintang-párt tagja. A merénylet indító oka az volt, hogy a japánokkal való szorosabb együttműködéstől tartottak. A miniszterelnököt abban a pillanatban lőtték le, amikor Csang Kai Sek tábornokkal egy politikai jellegű ülésről távozott. Három golyó találta, egyik szíven, amely halálát okozta.

A rendőrök által megsebesített merénylőt súlyos állapotban szállították kórházba, míg két társa egy szomszédos házba menekült és onnan kétórás tüzharcot vívott a rendőrséggel. Mikor golyóik kifogytak, megadták magukat.

Hír szerint Csang Csin, a Kuomintang politikai osztályának vezetője, továbbá a belügyminiszter magántitkára szintén megsebesültek. Erős rendőrsztagok veszik körül a kórházat, ahol a megsebesült merénylőt ápolják.

A japán kormány megbizta nankingi konzulját, fejezze ki részvétét a kínai kormánytól.

Cáfolják Wang-Csing-Wei miniszterelnök halálát

London, november 1. (Rador.) Újabb nankingi távirati jelentés határozottan megcáfolja azt a Shanghai-ból kelteztet táviratot, mely szerint Wang Csing Wei miniszterelnök meghalt volna. A jelentés szerint a miniszterelnök állapota javult és minden veszélyen kívül van.

Közlök egyúttal, hogy a merénylet nem személyes aktus volt, hanem összeesküvés eredménye és hogy a három tettesen kívül még hat személyt letartóztattak, akiket az összeesküvésben való részvétellel gyanúsítanak. A merénylőt Sun Fengnek hívják, 20 éves, európai öltözetet hord. Mikor

rálőtt a miniszterelnökre, revolverét egy fényképezőgép mögött rejtette el. Csang Szuoh Liang tábornok fegyverezte le a merénylőt, akit mikor a rendőrök golyóitól találva összeesett, Csang Kai Sek tábornok fogott fel és saját autóján szállított kórházba.

Újabb jelentés szerint, a merénylőt nem sebesítették meg súlyosan. A miniszterelnököt három golyó érte: egy az arcán, egy a hátán, egy a tüdejébe hatolt. Valószínűleg nem menekült volna meg, ha Csang-Ghi, a Kuomintang egyik legrégebbi tagja nem vetette volna magát eléje.

Bezárták a nankingi tőzsdét

Nanking, november 1. A miniszterelnök elleni merénylet országszerte hatalmas meglepetést keltett. A tőzsdén nagy pánik keletkezett a merénylet híreire, olyannyira, hogy az összes papírok árfolyamát érzékeny veszteségeket szenvedtek. A kormány kénytelen volt előbb a tőzsdéi műveleteket felfüggeszteni, majd bezártni a tőzsdét.

A miniszterelnök rendkívül érdekes személyisége a kínai politikai életnek. Újságíróként kezdte karrierjét és hosszú időn keresztül Japánban működött. Mint költő

és szónok egyaránt figyelemreméltó sikerei voltak. Később a kínai forradalmi párt élére állott. Forradalmi tevékenysége miatt 1919-ben életfogytiglani börtönrre ítélték. Egy évvel később a forradalom kiszabadította. A miniszterelnök évek óta vezetője volt a kínai kommunista pártnak is. Tsang Khai Sek tábornokkal való meggyezése juttatta két évvel ezelőtt a miniszterelnöki székbe. Sokat utazott Európában és széles horizontu politikusként volt elismervé.

Abessziniának volt szánva a jaffai csempész-munició

Az angol hatóságok rendeltetési helyére továbbították a municiót

Tel-Aviv, november 1. Az angol hatóságok ma befejezték a vizsgálatot a jaffai kikötőbe, cementszállítmány formájában érkezett munició-csempészes ügyében, amelyet az arabok tudvalevőleg a zsidóknak tulajdonítottak és emiatt sztrájkot is proklamáltak.

Megállapítást nyert, hogy a munició Abessziniának volt szánva. Az angol hatóságok intézkedtek, hogy a munició rendeltetési helyére jusson.

magában a nankingi kormány uralma alá eső kínai területeken is elkezdődött ellenállás alakul ki a japán imperializmussal szemben s ez az ellenállás hova-tovább nyílt fegyveres felkelésre fog vezetni, aminek következményei egyenesen beáthatatlanok a Távolkelet jövőjét illetőleg.

Egész Kína ma egyetlen tüzfészek, ahol

hadizene-félszázadok vannak napirenden, háborúk, amelyek talán már a közeljövőben egyetlen nagy háborús lánggá olvadnak össze s felborítják azt a már csak látvány-stabilitást is, amely mindközéig megővta a világot attól, hogy a Távolkeleten egy minden fantáziát megálgadó vérgörgés rázkódtassa meg a szemből álló érdekeket.

Külpolitikai figyelő

Genf előtérben. A sajtóügynökségek hihetetlenül gyors riasztó változásokról számolnak be. De egészen más természetű nyugtalanságot ébresztenek az Afrikában, Párizsban, Londonban, Rómában és a most Genfben valóban lejátszódó események. Nem igazán keltő a helyzet. Nyomaszó hangulatot teremt a mindenütt uralkodó lassúság. Az afrikai kérdés lényegét már két hónap óta tárgyalják Genfben; a háború közel egy hónapja indult meg. Mégis lassan bonyolultabb lesz, majd egy kissé kitisztul, de lényegesen alig változik a helyzet. Lassított az események irama, lassított az élet az afrikai kérdés körül.

Baldwin már nem akarja megsemmisíteni az olasz fasizmust, mert fé a kommunizmustól. Megrémlve veite észre, hogy milyen közel került Litvinovhoz és gyorsan elávozott mellőle. Most már nem akarja megdönteni az olasz kormányzati rendszert, csak meghatárolásra szeretné bírni Mussolinét. Ezt pedig csak lassan, a legnagyobb elővigyázatossággal teheti csak meg, Mussolini örül. De ő sem tehet meg mindent. Nem szabad most már igazán tulsokot követelnie, mert visszavonulási tere nincs. Ő is csak lassan, ő is csak a legnagyobb elővigyázatossággal járhat el. Valóságos tojástánc ez.

Más vonalon is a lassúság szellemei győznek. A megtorló rendszabályok hatásai is csak egy bizonyos idő múlva jelentkezhetnek. Mert hát naivitás volna azt gondolni, hogy az olaszok azonnal annyira megéreznek a szankciók kényszerítő erejét, hogy rövid időn belül megváltoztatják álláspontjukat az afrikai kérdésben. Olaszország rendelkezik elegendő elemiszter és hadianyaggal ahhoz, hogy belső ellenállási erejét a végsőkig feszítve az afrikai háború befejezéséig magára utalva is meg tudjon élni. De hosszabb idő után már észrevehetőek lesznek a kimerültség jelei. Különösen, ha az angolok jól meg tudják szervezni a rendszabályok alkalmazását. Az angol taktika szerint ugyanis a kényszerítő eszközöket nem dobja félre a háború befejeztével a Népszövetség. Mindaddig érvényben maradnak a szankciók, amíg az olaszok az angol feltételeket el nem fogadják. Ebben is áll az angolok erőssége. Abban, hogy számolnak az idővel, amely számukra dolgozik. Nem is arról van itt szó, hogy ki győzi le a másikát, hanem hogy ki bírja tovább.

Arról is beszélnek, hogy ténylegesen még a szankciókat is csak november közepe felé alkalmazzzák. Addig semmit sem akar csinálni Anglia. Addig még a szankciókkal is vár esetleg. Hajóhadának egy részét sem vonta vissza a Földközi tengerrel, annak ellenére, hogy Mussolini libiai haderejének egy hadosztályát elvezényeltette az egyiptomi határról. Hiába helyezte kiállításba az angol sajtó ezt az intézkedést. A kormány semmit sem csinál, még ezé is vár. Ez alkalommal külpolitikai okból halogott Baldwin. November 14-én lesznek az angol választások. Ezek miatt is lassul az események tempója Afrikában és Genfben.

Az angol választások kiállításai. Az angol választások aligha hoznak nagy változást. Számolnak Londonban azzal, hogy a kormánykoalíció pártjai, a konzervatív, liberális és munkáspártok parlamenti helyzete gyengülni fog. Meg fog történni a kormányzás okozta előrelátó lemorzsolódás. De semmi esetre sem lehet olyan eredménye a választásoknak, amely kormányváltást tethetne szükségessé.

Azért van ez így, mert a jelenlegi angol kormány pénzügypolitikája eredményes és külpolitikai téren sem követett el hibát. Mégis igyekezni fognak kihasználni az ellenzékiek a bányászstrájkot és azt, hogy nagymértékben valóban nem sikerült a kormányának a munkanélküliséget enyhíteni. Külpolitikai vonatkozásban azt kifogásolják a kormány ellenfelei, hogy Baldwin és emberei nem látják előre az afrikai eseményeket és nem is diadalmas-kodhatnak rajtuk.

De még azért is erős a kormány helyzete, mert gyengék az ellenzéki pártok. A legjelentékenyebb erőt azok a független laboristák képezik, akik mikor Macdonald első nemzeti kormányát megalakította, kiléptek pártjából. A Sir Herbert Samuel-féle liberálisok nem támaszkodnak nagy tömegekre, Lloyd George pedig, akármennyire is aktív volt az utóbbi

Igy néz ki a kiváló minőségű
fogpaszta csomagolása:

A nagy tubus csak Lei 22.—

Lágy, kellemes, habzó, csodás ízű

„NIVEA”

időben, akármennyi terveket is készített és akármennyit is szónokolt — hadsereg nélkül maradt.

Veszély a Földközi tengeren, de veszély a Balti tengeren is. Németország jelent a veszélyt és az északi áramok futják meg a riadót. A nyugtalanság nem mai keleü és eredete az anglo-német tengeri egyezményben van, amely oly nagy fiottát engedélyezett Hitlernek, hogy Németország maholnap a Balti tenger ura lesz.

Említett Beck lengyel külügyminiszter helyzete is megrendült. Most mikor kezdik belátni, hogy az állig felegyvezett és semmi biztosítékot nem nyújtó Németországgal szemben könnyelműség a lengyeleknek germanofil politikát folytatni, Beck távozásáról beszélnek.

De sokkal nyitabban vetették fel és tárgyalják a német veszély kérdését a skandináv államokban. Stauning dán miniszterelnök el is határozta már, hogy a közeljövőben megtartandó választások után újjászervezi a most még alig létező dán szárazföldi és tengeri hadsereget. Ugyanígy jár el a svéd szocialista kormány. Készen akarnak lenni még

mielőtt kitér a háború a Balti tengeren.

A francia radikálsocialista kongresszus. A francia politikában is igen fontos események játszódtak le az elmúlt napokban. E héten tartották a radikálsocialisták rendes évi kongresszusukat. Mindig veszélyesek voltak ezek a tanácskozások. Az angersi kongresszus elhatározta a radikális minisztereknek a kormányból való kiválását és ezzel megbuktatta Poincaré. A mantesi kongresszus ugyanígy távoztatta el Doumergue kormányát. Érthető izgalom előzte hát meg az idei párizsi összejövetelt.

De ügyes taktikával Laval éppen a kongresszus megnyitása előtt teljesítette részben ennek a nagy demokrata pártnak azon követelését, hogy a szélsőjobboldali fegyveres alakulatokkal szálljon szembe. Laval kormányzása rendszert védő dekrétumot adott ki és ezzel igen erős fegyvert oszart ki a radikálisok kezébe.

Más ok miatt sem idéztek elő kormányválságot a radikálsocialisták. A kormányváltás őket illette volna. Már pedig ma pártot feloldani nehéz dolog az ország vezetése még Franciaországban is.

R. J.

20.000 ember tüntetett Londonban a németországi barbarizmus ellen

Angol újságírókat vád alá helyeztek Münchenben, mert egy német leánynak udvarolt. Az angol követ erőlyes tiltakozása

Dresel görlltzi nagykereskedőt is a nácik tették el láb alól

London, november 1. Október 27-én hatalmas tiltakozó tömegtüntetés volt a londoni Hyde-parkban a németországi nemzeti szocialista rezsim barbarizmusa ellen. Huszezer főnyi közönség gyűlt össze és hat tribünről szólottak az óriási közönséghez az angol közélet legjelesebbjei: Alice Örnagy az angol munkáspárt vezére, Wedgwood ezredes, Barnett Janner alsóházi képviselő, lord Marley, Morris Myer, Waldane professzor, számos lelkész stb. A szónokok egyöntetűen hangsúlyozták, hogy nem a német nép ellen emelnek vádat, hanem az ugynevezett vezérek ellen, akik a német nép fölé helyezték magukat és irtóhadjárato indítottak meg azok ellen, akiknek más a hitük és a más a meggyőződésük.

Inkább a gyors halál...

Lord Marley rámutatott arra, hogy a németországi üldözöttek helyzete napról napra súlyosabb és tragikusabb, de az egész német nép kezdi érezni a nemzeti szocialista rezsim káros következményeit. A német rezsim azonban nemcsak a Németországban élő embereket sújtja elnyomatással, hanem támadó háborúval fenyegeti egész Európát, mely fenyegetésnek éppen az a célja, hogy elterelje a közvélemény figyelmét a németországi nyomorságról.

Wedgwood ezredes többek között a következőket mondotta:

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer ezek naponta, szines életleírása a fasizmus tralma alatt.

Ára 60 lei

Kapható az Uj Kelet könyvcsatláiban.

A németországi zsidók számára elviselhetőbb lett volna egy gyors pogrom, mint a testnek és a léleknek ama lassu halálraakasztása, mely a zsidók osztályrészül jut ma egész Németországban. A világnak látnia kell ezt az inkvizíciót és fel kell emelnie szavát és kezét a barbarizmus ellen.

Bojkott!

Barnett Janner, az alsóházi zsidó tagja rámutat Göbbels azon rendeletére, mely a zsidó hősök neveinek az emléktáblákról való törlését írja elő. A névtelen katonát, az ismeretlen hőst azonban, aki talán éppen zsidó volt, nem tudja kitörlni Göbbels.

A gyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el egyhangulag, melyben az egybegyűltek a legélesebb tiltakozásukat fejezik ki a férfiak és nők testi és lelki martíromsága ellen, mely Németországban dúl és felszólítják Anglia összes polgárait a német áruk és a német szolgálat teljes bojkottálására mindaddig „amíg Németországban helyre nem állítják a teljes felekezeti és polgári szabadságot?”

A „német vér és becsület”

Berlin, november 1. Néhány nappal eelőtt Münchenben letartóztatták Rudolf Selz angol újságírókat, a „Daily Express” tudósítóját, akit átadtak a bíróságnak, annak ellenére, hogy angol állampolgár. Az a vád ellene, hogy intim kapcsolatot tartott fenn egy német lánnyal és ezzel megszegte a nürnbergi törvényeknek a „német vér és becsület védelmére” vonatkozó rendelkezéseit. Selz az első külföldi, akit ezen a címen vád alá helyeztek.

A berlini angol követ, mihelyst értesült a müncheni letartóztatásról, felvilágosított kért a német kormánytól Rudolf Selz letartóztatása és vádálathelyezése ügyében. Az angol nagykövet kijelentette, hogy Selz vádálathelyezése az angol-német szerződés megszegését jelenti és a legerélyesebben tiltakozik az eljárás ellen.

Streicher tovább uszít

Berlin, november 1. Julius Streicher, a Stürmer legutóbbi számában felhívást in-

téz a nemzeti szocialista párt összes tagjaihoz, hogy ne elégedjenek meg a nürnbergi törvények proklamálásával, hanem segítsék őt abban, hogy új zsidóellenes offenzívát szervezzen meg. A nemzeti szocialista párt azon tagjai, akik azt hiszik, hogy a nürnbergi törvények a zsidókérdés teljes megoldását jelentik, nem jó politikai katonák, mert a jó politikai katona — ugymond — elszánja magát arra, hogy végsőkig vigye a harcot ellenségei ellen.

Jól informált berlini körök szerint Streicher felhívása annak szimbóluma, hogy Schacht teljesen alul maradt a pártban és láthatólag fel is adta már azon törekvését, hogy feltartóztassa a zsidók kiszorítását a gazdasági életből.

Berlin, november 1. Alig mulik el nap Németországban, hogy ne tegyenek zsidómentessé valamely iparágat. Most a tisztítóiparon a sor, ahol szintén keresztülviszik az árja és nemárja cégek teljes elválasztását. Egyetlen árja cég sem szerezheti be többé szükségleteit zsidó üzleteknél.

Ismét egy áldozat

Prága, november 1. Jelentette annak idején az Uj Kelet, hogy Dresel görlltzi nagykereskedőt a sziléziai bíróságok vád alá helyezték „fajgyalázat” címén, hónapokon át vizsgálati fogságban ült, míg felmentették a vád alól. Dresel nemsokára meghalt. Az első jelentések arról szóltak, hogy a fogság után üdülőhelyre ment

URANIA MOZGÓ
Ma és holnap utóljára:
Pajkos hercegnő
HERBERTS világhírű operettje, főszerepekben: JEANETTE MACDONALD és EDDY NELSON.

Ötmillió devizapanamával gyanusítanak egy constantai nagyiparost

Házkutatás a constantai pikóro petróleum-szakértőjének hivatalában

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.) A constantai ügyészség és rendőrség képviselői tegnap váratlanul házkutatást tartottak dr. Rozeanu és Bidolf vegyész-mérnök petróleum-ipari hivatalának helyiségeiben. A constantai ügyészségre feljelentés érkezett ugyanis, mely szerint a hivatal vezetői széleskörű deviza-csempészést folytattak, melynek során az államot több, mint ötmillió lejcs károsodás érte. A házkutatás során különböző atkákat koboztak el és lefoglalták a vállalat egész

levelezését, amelyet át fognak vizsgálni. Rozeanu dr. analíziseket végzett a kikötőbe érkező petróleum-szállmányokon és azt kívánta, hogy honoráriumát angol fontban londoni kifizetéssel utalják ki. Londonból azután a fontokat Rozeanu dr. egy megbízottja az országba hozta és itt a fekete tőzsdén értékesítette. A házkutatás nagy feltűnést keltett Constantában, miután Rozeanu dr. a város gazdasági és társadalmi életében kimagasló szerepet játszik.

Uj technikával a ruhafestés, vegytisztítás **Czink**-nél nem drágább, csak jobb, mint bárhol

Amikor egy volt angol miniszter sértegette Hitlert

Diplomáciai bonyodalmak Churchill náciellenes cikke miatt

London, november 1. Tegnapi számunkban megírtuk, hogy a londoni német követ tiltakozását jelentette be az angol kormánytól Winston Churchill ismert angol politikusnak a „Strand Magazine” című lapban megjelent cikke ellen, amelyet sértezőnek találtak Hitlerre nézve. Az inkriminált cikk, amelyről a nemzetközi politikában most sok szó esik, „Az igazság Hitlerrel” cím alatt jelent meg. Churchill kifejté, hogy nem lehet előrelátni, vajjon Hitler lesz az, aki új háborút szabadít a világra, megsemmisítve a nyugati civilizációt, vagy pedig mint olyan politikus fog bevonulni a történelembe, aki visszaadta Németországnak becsületét, nyugalomát és visszavezette Németországot az európai népek családjába. — A leszerelési konferencia egyetlen eredménye Németország felfegyverzése volt. Hitler azzal dicsekszik, hogy megszüntette a munkanélküliséget, holott

tette fel, munkanélkülieket használva fel a hadiiparban.

Mindenesetre tény — írja cikkében Churchill, hogy Hitler diadalmas karrierje nemcsak szenvedélyes hazaszeretetére támaszkodott, hanem a gyűlöletnek egy hatalmas hullámára is, amely a határon túl Franciaország és barátai ellen, a határon belül pedig baloldali, a protestáns és katolikus keresztények, valamint a zsidók ellen irányult. Churchill végül annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy az erőszakra épülő hitlerista kormányzati rendszer új háborúba fogja dönteni az emberiséget.

Angol politikai körökben meg vannak győződve róla, hogy a Churchill cikke elhárítja a német tiltakozásnak politikai háttérét. A németek eképpen igyekeznek Churchillnak a következő angol kormányba való bekerülését megakadályozni, mert okuk van arra, hogy féljenek ettől az angol politikustól.

a valóságban a fegyvergyártást élesz-

A

Két

Bucuresti tud.) A demo nap utá lyen ér akkor, vezetek delete magát táció t pártköz követke landók ge ellen zött év volt ar zéki po rendsze telt, a h gesedet tették, erő egy fasiszta ra hajlt.

Az A felveti a kedést? many t liberális taescu mas hlt jobbolda tett, biz parasztp A mi kokettál sakkban rasztpár kumentó letnek a ország a a kormá tett el. I het valk amikor lehetett lesek vo talomra fok s le jelenti. volnánal nőver az tartási ó

Hibáz tulzásba lenséges sokkal n kisimere zette so megvédj jogosan zeti par de nem tani a v löttébb v Egyes rendelete Mindene és azt ké kedésről amely a jával áll felül ne rendtörv rendelt k törvényyr tette. H nescu ké szavazta alkalmaz lyos fele jon a kó cíó vezet zását su Valósz manőver

A Tatarescu-kormány és a szélső-jobboldal

Két politikája van a liberális kormánynek a jobboldali áramlatokkal szemben. Ki viseli a felelősséget azért, hogy a fasiszta áramlatok uralomra kerüljenek Romániában?

Bucuresti, november 1. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi lapok — természetesen a demokratikus lapokra gondolunk — napnap után szőnyegre hozzák a kérdést: milyen érdekeket szolgál a liberális kormány akkor, midőn támogatja a jobboldali szervezeteket? Incullet belügyminiszter körrendelete arról tanuskodik, hogy a kormányt magát is aggasztják már a jobboldali agitációk túlaradó méretei, a nemzeti parasztpártok intézett béke felhívásból pedig az következik, hogy a liberálisok ismét hajlandók a nemzeti parasztpártban „öfélése ellenzékét” meglátni. A két párt közötti éveken át nagatárogatás megegyezés volt arra vonatkozólag, hogy lojális ellenzéki politikát folytatás és a „körforgó” rendszernek megfelelően egymást váltják fel a hatalmon. A viszony később elmeresedett. Mindkét részről szem elől veszítették, hogy a két demokratikus politikai erő egymás elleni élet-halál harca csak a fasiszta és diktatórikus áramlatok malmára hajtja a vizet.

Kokottálás a jobboldallal

Az Adeverul mai számában Scrutator felveti a kérdést: ki kezdte az ellenségeskedést? Ha a nemzeti parasztpárt a kormány tényleges intencióiban nem bízva, a liberálisok ellen fordult, mindenesetre Tatarescu lelkiismeretét terheli az a hatalmas hiba, amelyet a jobboldali és szélső jobboldali elemek támogatásával elkövetett, bizonyítva eképpen, hogy a nemzeti parasztpárt gyanupere indokolt volt.

A miniszterelnök Incullet segítségével kokottálni kezdett a szélsőjobbal, hogy sakkban tartsa Mihalachet. A nemzeti parasztpárti parlamenterek aktákkal és dokumentumokkal fogják bizonyítani Inculletnek a jobboldallal való lepaktálását. Az ország rendje és nyugalma szempontjából a kormány kétségtelenül nagy bünt követte el. Nem lehet tudni, hogy hová vezet, hanem valamely kormány engedékenységére, amikor anarchikus elemekről van szó. De lehetett tudni, Tatarescu és Incullet kötelesek voltak tudni, hogy egy szélsőség hatalomra juttatása elsősorban a középpártok s közöttük a liberális párt eltűnését jelenti. Bármennyire jobboldali hajlamú volna a Tatarescunak, ez a liberális manőver azt jelenti, hogy a párt még létfenn-tartási ösztönét is elveszítette.

Tatarescu hibája

Hibázott persze a parasztpárt is, midőn túlzásba vitte a kormányval szembeni ellenségeskedést. Tatarescu hibája azonban sokkal nagyobb. Nem átalotta önző és lelkiismeretlen módon a legveszélyesebb helyzetbe sodorni az országot csak azért, hogy megvédje kormányzását. A miniszterelnök jogosan sérelmezhet az ellene folyó nemzeti parasztpárti kampány igaztalanságát, de nem volt jogában az országra szabadtani a vak erőket, amelyeknek uralása fölöttebb nehéz feladat lesz.

Egyesek szerint Incullet legutóbbi körrendelete a feleszmélés kezdetét jelenti. Mindenesetre sokan kétségbe vonják ezt és azt kérdezik, hogy nem egy újabb ügyeskedésről van-e szó, egy újabb manőverről, amely a nemzeti parasztpárt demonstrációjával áll kapcsolatban. A körrendelet ezen felül neveltséges is. A belügyminiszter a rendtörvényre emlékezteti benne az alárendelt hatóságokat. Mintha csak egy régi törvényről volna szó, amely hatályát veszítette. Holott ezt a törvényt Victor Antonescu készítette el és a jelenlegi parlament szavazta meg. Az a tény tehát, hogy nem alkalmazták, felveti a belügyminiszter súlyos felelősségét. És felveti a kérdést: vajon a kormányt ma is ugyanaz a koncepció vezeti, amely a rendtörvény megszavazását sugalta?

Ha Vaida Sándor jönne...

Valószínű, hogy a liberális kormány manővereinek eredménye nem sokára mu-

tatkozni fog. Ha a kormányutódlás a nemzeti parasztpártot fogja megilletni, úgy hiábavaló volt minden egyezkedés. Ha azonban Mihalachet félretöltjük és koncentrációs kormányt fog következni Argetoianu vagy Vaida Sándor elnökletével, a liberálisok számára a helyzet kellemetlenül fog alakulni. A nemzeti parasztpárt újabb elnökválság vár és Maniu előretörése bizonyosra vehető. Ami a liberálisokat illeti, Tatarescu ma meglehetősen gondolhat arra, hogy a szélsőségek rövid-életű kormányzása után ismét hatalomra kerülhet. De rövidesen meg fog győződni arról, hogy tévedett, mert az eképpen írem-tendő új helyzet elsősorban a liberálisokra volna katasztrofális hatással. A demagógia és a misztikum kormányai után csak egy nagy és alapvető reformokkal operáló párt jöhet, nem a liberálisok, akik régi politikai jelszavaikat akarják majd ismét hatalomra ültetni.

Eppen ezért — írja az Adeverul — Tatarescu számára egyetlen kiút van. Miután a november 14-i gyűlést nem tudja elhalasztatni, engedélyezze a demonstrációt

anélkül, hogy ellengyűlést rendeztetne. Ebben az esetben november 14-ike rendben lezajlik és ezután a politikai harc tere áthelyeződik a parlamentbe. Goga demonstrációját pedig engedélyezze egy másik napon. A gogista-cuzista párt népszerűségét akarja bizonyítani. Ezt megteheti egy másik napon is, de a kormány erkölcsi és anyagi támogatása nélkül. Ha Tatarescu nem így jár el, nem tudjuk mire november 14-ikének a mérlege. Tudjuk viszont, hogy Tatarescu ebben az esetben súlyos felelősséget vállal magára, mert ily módon az ország mai politikai rendje ellen dolgozik.

A kormány két politikája

Ugyancsak az Adeverul mai számában Tudor Teodorescu Braniste a „Tatarescu-kormány és a szélsőjobb” cím alatt a következőket írja: A kormány megnyilatkozásai legalább is furcsák. Meg tudjuk érteni, ha például külkereskedelmi téren egy kormányban különböző vélemények vannak. Meg tudjuk érteni, ha ezen a téren szabadjára hagyják a különböző Vasile-

cukat. Nem tudjuk megérteni viszont, hogyan lehet ellentétes politikát folytatni a mi belső problémáink szűk síkjában. A román polgár hagyományos engedékenysége meg tudja bocsátani a tehetetlenséget. Nem tudja azonban megbocsátani a kétszíniséget. A Tatarescu-kormány magatartása a jobboldali anarchiával szemben eddig gyanus volt. Ma világos. Két politikája van a kormánynek. Egyrészt a kormány baloldali elemeinek politikája. Kevesen vannak és — szándékosan háttérbe szorítják őket.

Az elmúlt vasárnap Botosaniban Victor Iamandi, Sibiuban Vasile Sassu beszéltek arról, hogy „maradék nélkül és hűségesen teljesíteni kell Duca politikai végrendeletét.” Eszerint a liberális párt ma is azon a vonalon mozog, amelyen 1930 decemberében állott, azon a szomorú estén, midőn Duca a szélső jobb golyótól találva elesett a sinaiai állomás peronján. Ez azonban a látszat csupán. Constantában Tatarescu nem Duca végrendeletéről beszélt, hanem a jobboldali áramlatokat dicsőítette, amelyekből Duca evikosai rekrutáltak. „Ez a kormány két politikája. Botosaniban és Sibiuban két miniszter megbeszéli a gyilkosokat. Constantában a botosani és sibiui megbélyegzés szóbeli csupán. A constantai osztályzatot azonban politikai akciók követik...”

SELECT-MOZGO

Mulassunk reggelig

szencziós bécsi vigjáték, főszerepekben: HERMAN THIMIG, HILDA STOLZ, PAUL HÖRIGER, LEO SCHLEZAK.

Jön: CLAUDETTE COLBERT legújabb filmje

Asszony a vonaton

FANNY HURST közismert regénye nyomán.

Száz utasával és egész személyzetével a Boszporusba süllyedt egy török hajó

Borzalmas vihar az Égei és a Fekete tengeren. Az útban lévő román hajóknak nagy erőfeszítések árán sikerült megmenekülniök.

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Constantai jelentés szerint az Égei és a Fekete tengeren tegnap borzalmas vihar pusztított, amely nagy zavarokat idézett elő a hajózásban és szörnyű katasztrófa okozójává vált. Az Adana nevű török lobogó alatt futó személy- és teherszállító hajó a Boszporusban elsüllyedt. Ennek utasait s legénységét sikerült nagy erőfeszítések árán megmenteni. A „Gebze” nevű török hajó sorsa már sokkal tragikusabb volt.

A hajó a Boszporus bejáratánál a hatalmas vihar következtében elsüllyedt. Fedélzetén száz utast vitt. Ugy a hajó legénysége, mint az utasok vízbe fulladtak. A Gebze a kisázsiai tengerparton bonyolította le személyforgalmát.

Meg nem erősített hírek szerint a Mária Nonikosz nevű görög és a Ferdinand cár nevű bolgár hajó ugyancsak elsüllyedtek. A Fekete tengeren útban lévő román ha-

jók: az Alba Iulia és a Regele Carol legénységének

sikerült hősi erőfeszítések árán megbirkózni a viharral.

Az Alba Iulia tegnap hajnali órák késéssel futott be a constantai kikötőbe. A hajó legénysége a végsőkig ki volt merülve a viharral folytatott idegfeszítő küzdelem következtében. A Regele Carol az Égei tengeren küzdötte le a vihart és 150 utassal fedélzetén tegnap éjjel elhaladt a Boszporus mellett. A hajó óránként 2—3 mérföldnyi sebességgel haladt előre. A constantai kikötő parancsnokságnál a tegnapi nap folyamán telefonon és táviratilag állandóan érdeklődtek a hajó utasainak sorsa felől.

Az összes többi hajók, melyeknek tegnap a Fekete tengerre kellett volna kerülniök, a Boszporusban maradtak, miután nem merték a viharral való szembeszállás kockázatát vállalni.

Kondilisz és Tsaldarisz véres rivalizálása vezeti be a görög monarchia visszaállítását

A vasárnapi népszavazás csaknem egyhangúlag fogja a monarchia helyreállítását kimondani

Athén, november 1. Vasárnap, november 3-án Görögországban formálisan is visszaállítják a monarchiát. Semmilyen kétség nem férhet ahhoz, hogy a vasárnapi népszavazáson csak elenyésző számú szavazatot fognak a monarchia ellen leadni. A köztársasági ellenzék erőszakkal akadályozzák meg a propagandában. Az ellenzék vezetői és legmarkansabb képviselői számúzték az országból. Az otthon maradtak ennél fogva kiadták a jelszót, hogy a köztársasági érzelmiek tartózkodjanak a szavazástól.

A harc most Kondilisz tábornok és Csaldarisz volt miniszterelnök között folyik. Tsaldarisz csütörtökön nagy beszédet tartott, amelyben a monarchia mellett foglalt állást, de ugyanakkor választott Kondilisz

támadásaira is és igyekezett bevilágítani a néhány héttel ezelőtt titokzatos kormányváltás kulisszái mögé. Tsaldarisz és Kondilisz között késhégyig menő rivalizálás folyik. Ugy az egyik, mint a másik magának vindikálja a jogot, hogy György király visszatérése után kormányozzon. Tsaldarisz szerint a miniszterelnökség átilleti meg, mert a parlament többsége mögötte áll. Kondilisz viszont meg van győződve arról, hogy a királyt ő fogja az új kormány alakításával megbízni. A király egyelőre nem nyilatkozott. Azoknak, akik őt Londonban felkeresték, kijelentette, hazatérése után tanulmányozni fogja a helyzetet, megkonzultálja a mértékadó görög politikai személyiségeket és csak azután fog véglegesen dönteni.

A liberális párt és a többi pártok igyekeznek a monarchia visszaállítását ellen propagandát kifejteni. Állítólag küldöttséget is akarnak menesztetni Londonba, mely kéri fogja a királyt, hogy ne fogadja el a trónt olyan feltételek mellett, aminek között neki ma felajánlják. A köztársasági párt szerint a monarchiának a jelenlegi adottságok között való restaurálása a kommunizmus karjaiba kergeti az országot. Harcolni fognak tehát a monarchia ellen, mert nem akarják, hogy az ország a kommunizmus prédája legyen.

Kondilisz tábornok meg van győződve arról, hogy György király visszatérése után őt fogja megbízni az új kormány megalkotásával. Kondilisz tervezetét dolgozták ki a parlament megreformálására vonatkozólag és el van határozva arra, hogy a népszavazás után feloszlattja a jelenlegi parlamentet és új választásokat ír ki. Az ennek alapján összeülő parlamentet egy évben kétszer hívnák össze, hogy ratifikálják a kormány dekrétumait.

London, november 1. A György görög király környezetéből származó hírek szerint a király tíz nap múlva elindul Görögországba, hogy elfoglalja trónját. A király Olaszországba utazik és innen a Hellé cirkáló fedélzetén folytatja útját hazájába.

SPORT

Kész a lengyelek ellen román válogatott

Bucuresti, november 1. A válogató bizottság tegnap este összeállította azt az együttest, amely vasárnap Bucurestiben a lengyelek ellen képviselni fogja a román színeket. A csapat összeállításánál a legfőbb gond az volt, hogy a többségi elemnek a kisebbségekhez való 8:3 számarányú viszonyát tiszteletben tartásák. Így azután a következő tizenegyet tartották a legjobbnak:

Creteanu—Sfera, Albu—Deheleanu, Eisenbeisser, Szamiszló—Bindea, Schleru, Sepi, Petea, Dobai. Tartalékok: Jordachescu, Bürger, Petrescu, Juhász és Gruin.

Ruzsics jugoszláv bíró, akit a vasárnapi mérkőzés vezetésére felkértek, ma jelezte, hogy szombaton a fővárosba érkezik. A lengyel válogatott csapat már pénteken délután megérkezett a fővárosba.

A szövetségi tanács után most a Ligák vezetőségei ellen indult meg a hajszja Bucurestiben

Kizárás vár Eladescu és a Venus sportegyesületre

Bucuresti, november 1. (Az Uj Kelet tud.) A labdarúgószövetség elleni harc az elnöki tanács felfüggesztése után új fázisához érkezett. A legközelebb összeülő rendkívüli közgyűlés minden valószínűség szerint teljes elégtételt fog nyújtani az alaptalanul meghurcolt tanácsnak és visszahelyezi arra a posztra, amelyre a sportegyesületek bizalma emelte. Ez az állásfoglalás Eladescu ügyvédet, a bucaresti Venus sovén elnökét, aki az egész rágalomhadjáratot spiritus rectora, új akciókra serkentette. Ezuttal abban az irányban tevékenykedik boszorkánykonyhájában, hogy a legfőbb szövetség, illetve a labdarúgószövetség által felretölt elnöki tanács helyébe kinevezett interimár bizottság útján odahason, hogy a ligák vezetőségeit is függeszték fel, hogy ezáltal a rendkívüli közgyűlésen az általa inspirált és kinevezett új ligavezetőségi tagok a szavazásnál abból a kottából fújjanak, amelyet eléjük Eladescu ír tesz. Ezenkívül azonban a ligák vezetőségeinek felfüggesztése arra is jó volna, hogy a ligák mai vezetőségei az interimár bizottság munkáját ne befolyásolhassák.

A ligák ellen folyó újabb kampány azonban semmi eredménnyel nem járhat, minthogy azok illy módon való feloszlatása alapszabályellenes volna.

Eladescunak a jelek szerint az a célja, hogy a szövetség elnöki tisztját maga foglalja el. Ez azonban aligha fog sikerülni neki.

Hivatalos labdarúgóörökben egyébként most azzal a kéréssel foglalkoznak, hogy a jogtalan feloszlatás likvidálása után milyen szankciók várnak Eladescu ügyvédre, illetve a Venus sportegyesületre. Ismeretes, hogy Eladescu, mint a Venus elnöke, a bíróságnál is feljelentést tett a labdarúgószövetség ellen. Az idevonatkozó szabályok ugyanis nyíltan megtiltják bármely egyesületnek, hogy a szövetségi fórumok megkerülésével bíróságokhoz forduljon. Ezért Eladescu uralma kizárás vár, míg ha a Venus vezetősége azonosítja magát elnökének akcióival, az egyesületre hasonló sors vár: törlik a taggyűlések sorából.

Aradon vasárnap AMTE—TMTE barátságos mérkőzés lesz.

Fegyelmel a NAC. Oradeai tudósítónk jelenti: A NAC-ot az utóbbi időkben ért balsikerek a vezetőséget komoly intézkedések megtételére serkentették. A sorozatos vereségek ügyében a vezetőség az összes játékosokat sorra kikérdezte és mindenkinél kikérte véleményét a kudarcok okairól. Bodola az utóbbi időkben elhanyagolta a tréningeket, míg Krausz, akit a vezetőség sérüléséből teljesen felépültnek tart, még mindig nem jelezte játékosra. A fegyelmi bizottság Bodolát 1000 lej, Krauszt, mint visszaesőt 1500 lej pénzbüntetéssel sújtotta.

Holland sportegyesületek a berlini olimpiász ellen. Amsterdamból jelentik: Hollandiai sportkörökben egyre erősebb mozgalom indult meg a berlini olimpiászban való részvétel ellen. Számos amsterdami sportegyesület felhívta az országos szövetséget, hogy ne küldjön delegációt a berlini olimpiászra, miután a német kormány és hatóságok nem tartották be azon ígéretüket, hogy zsidó versenyző számára is lehetővé teszik az olimpiászban való részvételt. A szövetség

végrehajtóbizottsága mégis úgy döntött, hogy delegációt küld a berlini olimpiászra. A határozat azonban ideiglenes jellegű, amennyiben a végleges döntést a részvétel vagy távolmaradás kérdésében a szövetség közgyűlése fogja meghozni. A szövetség számos taggyűlést kilépesel fenyegetőzik, ha a részvétel mellett határozának.

Bucuresti—Oradea ifjúsági válogatott mérkőzés lesz vasárnap Oradean az Unirea-kupaért. A küzdelemben eddig két mérkőzést játszottak: Timisoara válogatottja győzött Oradea ellen, míg ugyancsak Timisoara le-

győzte Bucuresti ifjúsági válogatottját is.

Háromszázötvenezer lej deficittel végződött a prágai cseh-olasz Európa Kupa mérkőzés. Prágából jelentik: Hetvenezer csehkorona, háromszázötvenezer lej deficittel végződött a múlt vasárnapi cseh-olasz válogatott Európa Kupa labdarugómérkőzés. A mérkőzésen ugyanis mindössze 8060 fizető néző volt jelen, míg a Sparta—Ferenyváros legutóbbi Kupa-döntőn hatvenezer fizető néző volt jelen. A pénzügyi kudarcot az idézte elő, hogy a közönséget hatalmas eső tartotta távoli a mérkőzés megtekintésétől.

KÖZGAZDASÁG

Kompensációval is fizethetők az adótartozások

A pénzügyminiszter annak érdekében, hogy az adóhátralékokban lévő adófizetők és a kincstár egyéb adósai, az 1934—35 költségvetési év előttről származó tartozásaikat könnyebben kiegyenlíthessék, elrendelte, hogy ezek a tartozások bármely, az 1934—35 év előtti időből származó és az államkincstárral szemben fennálló követeléssel kompenzálhatók, még abban az esetben is, ha ezek a követelések cesszió, tehát átruházás, engedményezés útján kerülnek az adós birtokába.

A fentebb említett tartozások fizetésére a folyó 1934—35 évből származó és a kincstárral szemben fennálló követeléseket is fel lehet használni.

Ezek a műveletek 1935 december 31-ig befejezést kell nyernejen. Ezen időpontig ugyanis az állami tartozásokat vagy kötvényekkel, vagy kompenzációk útján véglegesen rendezik.

Létrejött a megegyezés a R.I.M.M.A. és a belföldi vasgyárak között

Beszámoltunk arról, hogy a belföldi vas ipari vállalatok vezetői tiznapos ultimátumot kaptak a kereskedelmi minisztériumtól arra, hogy a Rimma-val a termelésre nézve megegyezést kössenek. Ez a kikényszerített béke a napokban létre is jött és az egyezségnek előreláthatólag döntő befolyása lesz Románia nehéziparának jövőbeni sorsára nézve.

Az egyezség alapját az a termelési program képezi, amelyet a Rimma annak a 800 millió lejes kölcsönnek birtokában dolgozott ki, amelyet egy németországi érdekel-

ségtől kapott. Ezt a beruházási kölcsönt 1938 évtől kezdődőleg 8 év alatt téríti meg a Rimma.

A belföldi gyárak és a Rimma között létrejött megállapodás szerint az utóbbi 20 ezer tonna termelési kontingenst kapott acélárakra nézve, amelyet a hunedoarai állami üzemekben fog kitermelni. A belföldi gyárak elfogadták azt a diktátumot is, hogy a Rimmától 1200—1400 vagon öntvényt vásárolnak, abból a 3600 vagonból, amit a Rimma termelése képvisel.

A munkásbiztosító újabb rendelete a bírságok csökkentéséről

A munkásbiztosító pénztárak központja október 25-én kelt 50.936. számú 61-ik körlevelében a következőket közli a pénztárakkal:

A munkásbiztosító központi igazgatónácsának október 3-án tartott ülésén elhatározták, hogy az április 25-én 7116. számú rendeletben közölt és a bírságok csökkentésére nézve f. évi május 1-ig életbeléptetett rendszert az ezen idő után megállapított kihágásokból származó bírságokra is kiterjesztik, 1936 március 31-ig terjedő hatállyal, a következőképpen:

I. A munkásbiztosítási egységesítő törvény 103. szakasza és az ipartörvény 233. szakasza alapján kiírt bírságokból és járulékokból származó tartozások.

a) öt százalékát fizetik mindazok az adósok, akik fizetési kötezettségüknek 1935 októberi évnegyedben eleget tesznek;

b) míg azok az adósok, akik az 1936 januári negyedévben teljesítik a fizetést, a tartozásuk 20 százalékát kötelesek leróni.

II. Mindazon bírságokra nézve, amelyeket az egységesítő törvény 104—108. szakaszai vagy az egységesítő megelőző munkásbiztosítási törvények alapján közvetlenül a munkásbiztosító pénztárak javára róttak ki, a következők redukciókat engedélyeznek:

a) Mindazok, akik az 1935. évi októberi évnegyedben kifizetik a bírságösszeg 5 százalékát, hivatalból mentesülnek a bírság 95 százaléka alól;

b) mindazok, akik az 1936. évi januári évnegyedben fizetnek a tartozás, illetve a büntetés összegének 20 százalékát kötelesek leróni, mely esetben 80 százalék megfizetés alól mentesülnek.

Mindazok az adósok, akik 1936 március 31-ig nem rendezik tartozásukat, ezen idő után a bírság teljes összegét fizetik.

A fentebb említett 5 és 20 százalékos kvótákban benne foglalják a 4½ százalékos késedelmi kamat is, amely tehát nem terheli külön a bírságösszeget.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

M. K. jelge. Kérdés: Egy italmérő engedély tulajdonosa 1934 év december 31-én meghalt. Az italmérő az örökösök útján tovább lett folytatva és az örökösök engedélye után a taxa de brevet ¼ évi részletekben rendben ki lett egyenlítő az utolsó, vagyis ¾ évi részlet f. évi dec. 31-ig már ki lett fizetve. Az örökösök időközben kérték az italmérő engedély átírását a fiu örökösökre, amit a minisztérium az épp most leérkezett átirat szerint engedélyezett, helyesebben a minisztérium elrendelte a régi engedély bevonását és az örökösök az új engedély kiadását. Kérlik azonban a taxa de brevet az új engedély után egész évre való kifizetését, vagyis visz-

szamenőleg f. évi április—1936. április 1-ig. Lehetséges-e ez? Lehet az, hogy egy tulajdonképpen öröklött jog engedélyezése esetén a régi engedély után a taxát beinkasszálni és az új engedély után, amely nem egyéb, mint a tulajdonképpeni régi engedély átírása, visszamenőleg a taxa de brevet is követelni? Válaszunk: Önnel igaza van, hogy lényegében a régi italkimérisi engedélyt átruházták az örökösre. Jogilag azonban az a helyzet, hogy a régi engedélyt bevonták és egy új engedélyt adtak ki. Az viszont törvényes rendelkezés, hogy az italkimérisi engedélyek díja teljes évre fizetendő, tekintet nélkül arra, hogy az engedélyt az év elején, év közben, vagy az év végén adták ki. A taxa de brevet-et tehát teljes összegében az első évre az engedély kibocsátásakor, a követke-

Ne felejtse el kérni:

Legdrágább kincséről, az egészségről van szó.

zö évekre minden január elején követelik, a pénzügyigazgatóságoknak mindössze arra van joguk, hogy a taxa részletekben való fizetését engedélyezik! A pénzügyigazgatóság tehát az Ön esetében törvényesen járt el, amikor a taxa de brevetnek az új engedély után az egész évre való kifizetését követeli. Szóadavizgyáros. Kérdés: A szóadavizgyárosok hány százalékos forgalmi adót kötelesek fizetni? Az itteni adóhivatal hónapok óta 6 százalékot szed, viszont a szomszédos városban csak 3%-ot fizetnek. Válaszunk: A szóadavizgyárosok Clujon és az egész országban 3 százalékos forgalmi adót fizetnek, mert ez a törvényes illeték és mert a behajtó közegeknek többet nincs is jogukban elszámolni, sőt tőlük többet a pénzügyigazgatóságok el sem fogadnak. Követeljük visszamenőleg a 3%-os túlfizetésnek a megtérítését, a törvénytelen megszüntetését és szükség esetén tegyenek jelentés az illetékes pénzügyigazgatóságnál.

Deji előfizető. Egyezzen ki. A szóbanforgó bankkal kapcsolatban már beigazolódott, hogy úgy fizet és annyit fizet, ahogy és amennyit akar. Sajnos, de így van. Kár, hogy nem köztötte velünk, mily összegű a bankbetétje, mert a kisebb tartozásokat a bank hamarabb és könnyebben egyenlíti ki, mint a nagyobbakat. Próbáljon esetleg velük kisebb számlákban és rövidebb időtartamban megegyezni. Mert alkudni lehet velük.

Hatiganu Jenő vagy Precup professzor marad a Rapid autobusztársaság élén?

Cluj, november 1. Néhány nappal ezelőtt beszámolt az Uj Kelet arról a törvényszéki ítéletről, amely elmozdította helyéről a Rapid autobusztársaság régi vezetőjét, míg az új igazgatóság megválasztásáig Precup professzort bízták meg a szindikátus ügyeinek intézésével. A régi vezetőség élén dr. Hatiganu Jenővel és dr. Vidicanal nem nyugodott bele az ítéletbe. Csütörtökön este 8 órakor az ideiglenes vezetőség Precup professzorral az élén ülést tartott, amikor megjelentek a szindikátus Regele Carol uti helyiségében dr. Vidican és hívei. Ingerült hangon felszólították az ülés vezetőjét, hogy hagyják el a helyiséget, mert a Rapid-ügyek ellátása egyedül őket illeti meg. Precupék nem voltak hajlandók engedni a felszólításnak, hanem most már ők ajánlották Vidicanénak, hogy távozzanak az igazgatósági szobából. A vitatkozást heves szóváltás követte, amelynek során dr. Vidican és hívei erőszakkal kiteszkolták Precupékat az épületből.

— Megkezdődött a sorozás. A hadkiegészítők az egész országban megkezdték ma az 1936-os korosztály besorozását.

— Sirkövetés. Vasárnap, november 3-án d. e. 11 órakor avatják az új ortodox zsidó temetőben Rosenfeld Arminé, szül. Winkler Karola sirkövet. A család ezúton kéri a megboldogult rokonait és ismerőseit a kegyeletos aktuson való részvételre.

— A csehszlovák igazságügyminiszter a faji türelmetlenség ellen. Prágából jelentik: Dr. Ivan Derer igazságügyminiszter a német-szocialista diákok szövetségében beszédet tartott német nyelven. Hangsúlyozta, hogy a demokratikus rendszer alálásása nem fedi a németek érdekeit Csehszlovákiában. Minden olyan rezsimet, mely a „Führerprinzip”-re épül, a nemzetiségek, felekezetek, fajok és pártkisebbségek iránti türelmetlenség jellemző. Ilyen módszerek bevezetése egy államban, ahol a németek nemzeti kisebbséget alkotnak, német szempontból örület volna mondotta a miniszter.

— Rövid hírek mindenünnen. A moszkvai repülőterén kipróbálták egy repülőgépet, melynek hajtóerejét gépkocsi motor szolgáltatja az autók szokványos üzemenyagával. A gép négy óra hosszat volt a levegőben és átlagosan 120 kilométeres óránkénti sebességgel dolgozott. Prágából jelentik, hogy a csehszlovákiai hegyeket méteres hó borítja. A jelenlétes szerint évek óta nem fordult elő ebben az időpontban hasonló mennyiségű hó Csehszlovákiában. — Néhány napig artó ásatások után római időkbeli származó falakra bukkanak a bolgár főváros környékén. — A berlini egyetemen antimarkista szeméremnyomot létesítettek. — Az angol admirális nyolc torpedórombolót rendelt egy nagy angol hajóépítési vállalatnál.

Bucuresti... kértől be... ennek é... só két é... litikai f... igyekeze... hoz és... szolított... Ezek a... eredmén... dóan tar... ber 14-i... elképzele... lesz, hog... riti. Má... den inté... legyen k...
A gy... engedély... magukat... kat nem...
Minde... riumoka... ság fogl... lacheval... halacha... levonja... nem sik...

Bucuresti... rint Mic... tett az...

Hog

Az U

Bucuresti... munkban... újabb de... let, amel... vics nev... rült 180... ni. Ezzel... Zsifkovic... 998 ezer... járadék... lejt kés... mint az... dékes sze... szegek a... ezred tul... sából sz... közössége...

12 elők a K

Genf, taták be... ban a Ké... című por... tató előa... szére ren... rendeltsé... megtelt... mandátum... Theodoli... képviselő... összes di... szövetség... kívül álló... vtség... munkaügy...

Engedélyezte a kormány a november 14-iki felvonulásokat

A pártok vezetői felelősséget vállaltak a rendért

Bucuresti, november 1. A sinaiai ünnepek után a sajtó egy része politikai békéről beszél. A mi információink szerint ennek épp az ellenkezője igaz és a legutolsó két évben sohasem volt oly nagy a politikai feszültség, mint ma. A kormány igyekezett közeledni a nemzeti parasztpárt hoz és Tatarescu hasii beszédében fel is szólította az ellenzékét együttműködésre. Ezek a kísérletek azonban nem vezettek eredményre. A nemzeti parasztpárt általánosan tanácskozik és készíti elő a november 14-i nagy tüntetést; amely Mihalache elképzelése szerint olyan hatalmas méretű lesz, hogy a kormányt távozásra kényszeríti. Másrészt a kormány megtett minden intézkedést, hogy meglepetéseknek ne legyen kitéve.

A gyűléseket a szervezők felelősségére engedélyezték, akiknek kötelezőnek kellett magukat, hogy semmiféle uccai zavargásokat nem fognak provokálni.

Minden eshetőségre készen a minisztériumokat és a többi közhatalmat katonaság fogja őrizni. Incúlet igyekezett Mihalacheval meggyezni, de ez nem sikerült. Mihalache úgy látszik el van határozva, hogy levonja a konzekvenciákat, ha a tüntetés nem sikerülne.

Bucuresti, november 1. A Curentul szerint Michalache széleskörű intézkedéseket tett az irányban, hogy a november 14-i

nagygyűlés rendjét senki és semmi ne zavarja meg. Azokat az elemeket, akik ezzel kapcsolatosan megszegnék a pártfegyelmet, azonnali kizárással büntetik, mert ezen az ülésen senkinek sem áll jogában személyes véleményét nyilvánítani. (Ez a fenyegetés valószínűleg Maniu hiveinek az alkotmányos kérdéssel kapcsolatos véleményére vonatkozik.) Az elmondandó beszédek és a tömeg demonstrációja összhangban kell, hogy álljon a pártvezetőség általános irányelveivel. A párttagoknak minden más akcióját Mihalache a pártérdek sulyos megsértésének fogja minősíteni. A pártvezetőség reméli, hogy a hozandó intézkedések révén sikerülni fog a rendet és fegyelmet fenntartani.

Ismeretes, hogy Vaida Sándor timisoarai nyilatkozataival kapcsolatosan különböző hírek kerültek forgalomba. Így egyesek szerint Vaida kijelentette, hogy Gogával nem hajlandó együttműködni, de szó lehet arról, hogy Gheorghie Bratianuval és Argetoianuval együtt alakítson kormányt. Ezzel kapcsolatosan a numerus valahicis párt ma hivatalos kommunikék közöl, mely szerint Vaida nem változtatta meg a többi nacionalista szervezetekkel szembeni álláspontját, amelyet pártjának megalakítása alkalmával világosan körvonalozott. Ez az állásfoglalás a következő: párhuzamos akció az ellenzéken, együttműködés a kormányon.

Hogyan lehet kivinni az országból 180 millió lejt?

Az Unversul szerint a hatóságok tudtak a készülő panamáról, de nem intézkedtek annak megakadályozásáért

Bucuresti, november 1. Tegnap szomban jelentettük, hogy az Unversul újabb deviza-panamáról rántotta le a leplet, amelynek következtében egy Zsifkovic nevű jugoszláviai alattvalónak sikerült 180 millió lejt a határon tulra juttatni. Ezzel kapcsolatosan a lap közli, hogy Zsifkovic ez év április 18-án 111 millió 998 ezer lejt vett fel a letéti pénztártól járadékpapirokban és 75 millió 600 ezer lejt készpénzben a Banca Nationalától, mint az előbb említett járadékpapirok esedékes szelvényeinek értékét. Ezek az összeg a volt 14-ik bányai szerb határőrezred tulajdonát képező javak kisajátításából származtak és minthogy e vagyontársaságot románok és szerbek egyaránt

alkotják, Zsifkovic kezéhez a legrosszabb esetben is csak a járadékpapirok és az esedékes összeg felét lett volna szabad lefizetni.

Az Unversul ezután elmondja, hogy úgy a Banca Nationala, mint az illetékes hatóságok tudomásul bírtak afelől, hogy Negoszin Zsifkovic jugoszláviai ügyvéd a határon tulra igyekszik juttatni a szóbanforgó összegeket, azonban nem tették semmilyen intézkedést ennek megakadályozására. Ellenkezőleg: a feljelentő ellen hatósági eljárás indult, amely mindenesetre redménytelen maradt.

A földművelésügyi minisztérium állítólag ugyancsak tudomással bírt a dolgról, de hasonlóképpen nem lépett közbe idejében. A feljelentő szerint Zsifkovic két bucaresti ügyvéd és egy újságíró segítségével hajtott végre műveleteit.

1200 diplomata és nemzetközi előkelőség előtt mutatták be Genfben a Keren Hajesszod Palesztina-filmjét

Dr. Nahum Goldmann a Népszövetség, a zsidó nép és Palesztina összefüggését hangsúlyozta

Genf, november 1. Október 26-án mutaták be Genf legnagyobb mozgószínházában a Keren Hajesszod „Az ígért földje” című pompás Palesztina-filmjét. A bemutató előadást a genfi diplomáciai kar részére rendezte a Jewish Agency genfi kirendeltsége. A mozi terem 1200 helye mind megtelt. Jelen voltak: a Népszövetség mandátum-bizottságának összes tagjai Theodoli gróffal az élén, a genfi kormány képviselői, a Népszövetséghez akkreditált összes diplomaták, a konzuli kar, a népszövetségi tagállamok és a Népszövetségen kívül álló államok delegátusai, a Népszövetség titkárságának és a nemzetközi munkaügyi hivatalnak mintegy 300 tiszt-

viselője, ezen intézetek vezetői, a Genfben székelő összes nemzetközi szervezetek képviselői, a genfi egyetem tanári kara, mintegy száz lelkész és egyházi méltóság és a külföldi és svájci sajtó több, mint száz képviselője.

Az előadást dr. Nahum Goldmann, a Jewish Agency, illetőleg a Cionista Szervezet genfi megbízottjának beszéde vezette be, aki a cionizmus és a zsidó országépítés eddigi fejlődését és teljesítményeit ismertette, majd hangsúlyozta a zsidó nép rendületlen hitét a népszövetségi eszmében. Ama reményének adott kifejezést, hogy az az ideális kötelék, mely Palesztinát Genfhez és a Népszövetséghez köti, a

AZ ELSŐ EGYÜTTLÉT...

Van-e nő, aki az első együttlét fontosságát a férfivel, akit egy tánc, vagy teadélután alkalmával kitüntette, nem ismerné-e? Mig itt a fényes csillogása, a zene és a tánc hiányzik és ez a tündéri összeállítás az egyéniséget nem rejti el többé, a szép arcból, minden nő ellenállhatatlan bája, lép az előtérbe. A THREE FLOWERS PUDER, amely a híres Richard Hudnut gyár készít, védi és megszépíti az arcot és New York és Páris előkelő hölgyeinek a kedvence.

Kerülje el a veszedelmes kísérletezést ismeretlen készítményekkel! Használja a fiatalosság és a szépség megtartására a híres RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS készítményeket!

RICHARD HUDNUT

+ three flowers + PUDER és KRÉM

Népszövetséget és Genfet is egyre szorosabb összefüggésbe fogja kapcsolni Palesztinához.

Dr. Goldmann beszéde és a Keren Hajesszod filmje mély hatást gyakorolt a vendégekre, akik a nemzetközi és politikai vi-

lág legválogatottabb gyülekezetét képviselték. A genfi lapok a bemutató előadás kapcsán megállapították, hogy a Népszövetségen kívül ilyen előkelő politikai gyülekezet nem volt még Genfben.

Dumitrescu volt bank-kormányzó — a 25 milliós devizapanama főbűnöse?

A tanuk egyhanguan vallják, hogy kijáró és jutalék nélkül nem lehetett devizát kapni a jegybanktól

Bucuresti, november 1. (Az Uj Kelet tud.) A 25 milliós devizapanama törvényszéki tárgyalásával kapcsolatban a Dreptatea szerint a tanuvalomásokból egyre világosabbá válik, hogy a botrányos devizaművelet főbűnöse Dorel Dumitrescu, a jegybank volt főkormányzója. A tanuk és közöttük a Mendelsohn bankház vezetője kifejtették, hogy bármennyire is indokolt lett volna valamely átutalási kérés, addig nem teljesítették, míg nem akadt egy kijáró, akinek megfelelő összekötései lettek volna a jegybank kormányzójához. Mendelsohn kifejtette, hogy többször megpróbálta jogos kérését a jegybanknál elintéztetni, de mindannyiszor eredménytelenül. Abban a pillanatban viszont, midőn lefizette Vasilescunak a hatmillió lejes jutalékot, átutalás el volt intézve. A jutalék egyes eseteknél a 30 százalékos is elérte.

Valószínű — írja továbbá a Dreptatea —, hogy a tanuk legnagyobb része nem mond el mindent, amit a transzferügyletekről tud. Ezek az ügyletek valószínűleg még ma is folynának, ha Vasilescu nem éri az a pech, hogy feljelentik a „türelmetlen” bejárat. Mindenesetre az eddigi elmondottakból Dumitrescu volt kormányzó bűnössége világosan ki-domborodik. Az ország devizái a legbotrányosabb „sperc-művelet” tárgyát képezték és igen sok kijárónak tették lehetővé azt, hogy jelentős vagyontömegeket realizáljanak.

A devizacsálási per mai tárgyalásán egyébként Hans Seidlow tanut hallgatják ki, aki kedvező vallomást tett Nachtról. Nacht szerint számos berlini cég bizalmát élvezte, amelyek számára dolgozott. A tanu ismeri Mohlert, aki Nacht lakásán bizonyos erdőségek megvásárlásáról tárgyalt egy ízben, amikor ő is ott volt. Az ügyben tudomása szerint érdekelve volt Roger de Staercke is.

Sleb Cervbatoff tanut hallgatják ki, aki a belga gyárak expedíciós osztályán dolgozik. Kijelenti, hogy Staercke egyszer neki olyan kijelentést tett, hogy nem menne bele semmilyen szélhámosságba.

A tárgyalás folyik.

Járványos betegségek dühöngenek a fővárosban

Bucuresti, november 1. A főváros tisztiorvosi hivatal jelenti, hogy tegnap Bucurestiben 196 skarlát betegét jelentettek be, továbbá négy difteritist, 37 tifuszt, 34 himlőt és 1 gyermekhűdéses megbetegedést. A járványos megbetegedések számának fokozódása miatt sürgős óvintézkedések történtek a hatóságok részéről.

Tizenegymillió négyszázhetvenöt ezer üveg „Gastro D” fogyott el az Egyesült Államokban 1934. évben

Nem kell semmiféle megjegyzés ehhez a csodálatos hatású gyógynövény kivonatból készült világhírű „Gastro D” gyógyszerhez, mint hogy ezek a nagyszámú betegek, akik már részben munkaképtelenek voltak, részben pedig az alattomos, káros állapotoktól, úgy mint: idült gyomorfekély, bélfekély, vese-, epe- és májbajoktól 90—95 százalékban teljesen megszabadultak.

A „Gastro D” az egész emberi szervezetet felfrissíti és az egész idegrendszert megnyugtatja, amely a legtöbb megbetegedésnek az okozója.

Kapható Császár gyógyszerárban, ahol 130 lej utánvét mellett is megrendelhető.

A megsértett sóhivatal

Irtó: Gábel Sándor

Olvastam valahol egy kitűnő humorista újságról tollából megjelent cikket, amelyben a népek és nemzetek nagyrahiatott, legfelsőbb politikai, gazdasági és sok más, egyéb kompetenciával rendelkező fórumát, amelyet köznyelven Népszövetségnek hívnak, sóhivatalnak kereszteltek. A kitűnő humorista szellemesen elmagyarázza a gyöngébbek kedvéért, tulajdonképpen mi is az a sóhivatal, miben áll működési köre, mit tesz és mit nem tesz és ezzel kapcsolatosan körülírja, hogy minden köz- és magánpanasz ott megy keresztül, mindent regisztrál, megszámlál, feldolgoz és — eltemet. Soha egy odakerülő panasz orvoslást nem nyer, minden marad a régiében, a sérelmek és panaszok bekerülnek az írtárba. Ezért sóhivatal — a sóhivatal. Így ez a köztudatban. Az összefüggés ott keresendő, hogy miután a Népszövetség is feltűnően hasonló eljárásban és elbánásban részesíti panaszos aklát és ezzel tisztességellen nemzetközi konkurenciát csinál annak a líkedves konzervatív hivatalnak — elnevezték őt is sóhivatalnak. Ennek a humoros újságcikknek azonban egy még humorosabb visszhangja támadt és egy hasonlóan jóleltű humorista komoly pózban tiltakozik az ellen, hogy ama tisztos multu nézvény, a sóhivatal, nevét a kevésbé népszerű, sőt erősen népszerűtlen, a Népszövetség bitorolja, sőt kizsajátítja.

Eddig a humoristák vitája, amely a benne rejlő mély és alacsony igazságok révén a komoly, sőt tragikus megállapítások felszínére kíváncsiok. A sóhivatal, amint látjuk, esetében eltér az évzafes, megszokott szabólontól, nem befutott idegen panaszokat regisztrál ezáltal, hanem maga lép fel a nyilvánosság előtt — t. i. a humorista cikklíró keresztül — panaszosként és joggal méltatlankodik, hogy a Népszövetséggel való összehasonlítás miatt sérelem érte és guny tárgyává lón...

Mint köztudomású, a Népszövetség eredeti rendeltetése, amelynek céljait, elgondolási anakidéjén életre hívják; a népek és nemzetek közötti békés együttélés minden eszközzel való előmozdítása. Miután a titkos diplomácia rendszer a háboru utáni időkben rendkívül népszerűtlenné vált, a nagy világfelfordulás szülőanyjának tekinteték és ugyszólván nemzetközileg megutálták, megalkoták a nemzetek parlamentjét, a Népszövetséget, melynek keertén belül a oknflktusok kölcsönös kimagyarázóssákkal, a parlamentáris formák nyilvánossága előtt lesznek elintézendők. Az tapasztaltuk azonban, hogy a magasabb diplomáciai hét lakat alatt őrzött titkai továbbra is hermetikusan elzárva maradtak a nagyközönség előtt. Természetes örököse maradt a népek szövetségének fóruma a háboru előtti idők nemzetközi diplomáciai intrikus-rendszer lényegének, csak a forma változott meg anynyiban, hogy az elhangzó frázisok még jobban eltakarják a gondolatot, még erősebben zsidó mondás: titkon nincs áldás, tökéletesen beárnyékolják az igazságot, mint régen. A beigazolódott, mert a népek millióira kevés áldás fakadt eddig az intrika genfi nemzetközi csárdájából! Mit produkált eddig a Népszövetség? Ha Chilében egy idegen követtség házmestere ellen tintetést rendeztek turbu-

lens elemek, ha Honoluluban egy konzulátus ablakait más véleményen levők beverték, menten megsuhintották a nemzetközi megtorlás ostarát, bőszhangu, bosszuért kiáltó cikkek láttak napvilágot a nemzetközi sajtóban. Szörnyű sérelem érte a területenkivüliség szent eszméjét! Afrika sötét dzsungelében elkövetet politikai csiny, Ázsia sivatagjaiban előzetes bejelentés nélkül eldördült fegyver hamarabb visszhangra talált a genfi palotában, mint a Münchenben, Berlinben, vagy Felsenkirchenben feljajduló ezer ártatlanok szörnyű jajkiáltása.

Valószínűen nem futottak be jelentések a néhány év előtti palesztinai zsidópogromról. A lengyelországi törvényes alapra helyezett, intézményes zsidópusztításhoz sem volt hozzászólnia valója a népek és nemzetek legmagasabb fórumának. Mindez belügy. Egy tagállam belügye. Az alapokmány szerint tagállam belügyébe beleszólni tilos. Hitler Németországa politikai machinációk miatt kilépett a Népszövetségből. De amikor még tagja volt akkor is nyugodtan megöngyilkolhatott világhírű tudósokat, művészeket és szegény névtelenek tizezreit vehette koncentrációs pokolba, úgynevezett „Schutzhaft”-ba — nehogy szegényeknek a hájuk szála meggömbüljön... A genfi palota urai és hölgyei érzéktelenek maradtak, mert nem a saarvidék franciáiról, vagy a danzig korridor egyéb kisebbségeiről volt szó...

A sóhivatal pártján állunk. Igaza van ennek a tisztos, konzervatív intézménynek, amikor az összehasonlítás ellen tiltakozik. Az az egyetlen szomorú tény, hogy Európa szívében büntetlenül, ugyszólván nemzetközi aszisztálás mellett hátszáz ezer szerencsétlen polgárt márcól-holnapra földönfutóvá és koldussá tehetnek — ez az egy tény elégséges ahhoz, hogy a Népszövetség oszlojon fel,

pusztuljon el, semmisüljön meg, mert távol áll tőle minden, amit emberiségnek, humanizmusnak neveznek. Dobja el magáról a jogtalanul és eredménytelenül felöltött humanizmus-köpenyeg addig, amíg szó nélkül végig nézi, hogy a Harmadik Birodalom minden emberi érzésből kivetkőzött huligánjai csak azért tipornak el százazreket az emberek közül, mert — zsidók.

A népek szövetsége maradjon csak a mág-náskaszinók nemője. Csináljon — mint eddig — nemzetközi sérelmet abból, hogy gróf Hasenblasnak a tizenötezer holdból tízet elföldreformáltak, mert e bírtok jövedelméből már a tizenötödik degeneráció végzi nemes misszióját a lóversenyek és játékkaszinók nemzetközi örömtanyáin. Tehát a danzig németek, az ukrainai kisebbségek kiváltságai, a jankapusztai komitácisk ügye jobban megindította a népek urainak humanus érzelmektől kicsorduló szívét, mint a nürnbergi „törvényhozás” középkort megszegyénítő bestialitása. Mi zsidók eddig is vogelfrei voltunk. De miért kendőzik el a valóságot Genfben? A kimagasló európai politikusok és diplomaták továbbra is süppedő följökből olvassák a „Völkischer Beobachter” és hasonló szennyiratok perverz gyalázatosságait, nem vesznek rólu tudomást, mert nem zavartatják magukat delutáni nyugodt emésztésükben.

A zsidó lakosság üldözése Európa szívében „belügy”-e marad egy országnak. A Népszövetség ebbe nem szólhat bele, nem vagyunk benne az alapokmányban.

Mint bagatell nem kerültünk bele az alapokmányba. Mindegy nekünk. Ha valahogyan mégis belekerültünk volna, az lett volna a baj. Hogy jövünk mi ahöz, hogy egy ilyen előkelő alapokmányba belekerüljünk? Toiakodó zsidók. Summa-summarum: csatlakozunk a jó öreg sóhivatal indokolt és jogos tiltakozásához és kérdezzük feiháborodva: hát nincs a sóhivatalnak tökéletesen igaza?...

INGYEN
utazás Bucurestibe
„CA-BU” füzettel

Kapható: Az „Europa” Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat irodáiban.

film.Gustav Fröhlich. — III. Oh Zuzanna. Vigjáték. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdeté 3, 6, 9.

MUNKAS-MOZGÓ MÜSORA:

Pénteken és szombaton 5, 7 és 9 órakor: TARZAN II. A legnagyobb dzsungelfilm-dráma. Főszereplők: Jonny Weissmüller és Maurien O'Sullivan. Műsor előtt a legújabb híradó és Micky Mauss. Helyárak: 10 és 12 lej.

On is védekezzen
a
járványos
betegségek ellen
a kellemesen illatosított

Senlaslo
(Szt. László)
fertőtlenítő
szappannal.

Megóvja
fertőzésektől

Saját érdekében utazásokat ne fogadjon el.

Naponta frissen fejt kóser tehen és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Isidor 8.

18 éves, szerény urileány elmenne uri családkhoz gyermek mellé. Kezddket hegedű és németre tanít. Cim: Török Mária, Stroescu 11/a.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
MIRDESSEN AZ ÚJ KELETBEN

APRÓ
HIRDETÉS

Egyszeri közlései egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellege levelet csak ugy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hölgyek! Urak! Aki jól akar férjhezmenni vagy igényeinek megfelelően akar nősülni, az vegye meg bármelyik dohánytőzsdében az Economist közgazdasági és házassági közlönyt s célját hamar eléri. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Basarabia 1.

Számoljon a hejzettel, vásároljon alig használt ruhákat, férfi és női télikabátokat, remek kézimunkákat. Comisiun la Credinta Piata Unirii 18, kapu alatt. Legmagasabb árban megvesz bármít.

Szörmeszükségletét, valamint bunda átalakítását és javítását most még nagyon olcsón Mandelbaum szücsnél, Regele Ferdinand 20.

Apóttassa bőrét a Magda kozmetikában, ahol a legújabb külföldi módszerek szerint szenzációs eredményeket érnek el a legreménytelenebb esetekben is. Győződjék meg egy próbakézelés! Memorandum 12., udvarban II. em.

Házvezetőni állást keres zsidó családnál jól főző, intelligens nő. Cim a kiadóban.

Női és férfi fehérneművárást, egész ke-lengyekészítést vállalok. Házhoz is megyek. Özv. Berkovitsné, Str. Leg. Ardeleana 5.

Für den kommandem Winter werden 2 מ'ס Melamid gesucht. Offerte an Primrabbin Freund Reghin.

Hölgyek figyelmébe. Külföldi utamról viszatérve, a modern kézimunka legújabb sablonjai és mintái igen nagy választékban kaphatók. Fisch Böske kézimunkaszalonja, Cluj, Str. Bariju No. 16.

ארטה כשר
cukrász, eljegyzésekre, esküvőkre s egyéb alkalmakra rendeléseket a legszebb kivitelben, jutányosan készít, Adler, Str. Dubărlarlor 8.

Kiadó decemberre egy üzlethelyiség közvetlen a Vlad cég mellett, Mihai Viteazul 39. Ház utajdonosnál.

Kozmetikai, fotócikek, laboratórium, gombok, ókszerek legolcsóbb beszerzési forrása D'Or.

Paplan, matrac és párna legjobban és legolcsóbban a paplangyárban „La Trusou” kaphatók. Calea Marechal Foch 10. Töltéztiszt vállalatunk.

Szörmebundák készítését, átalakítását és javítását olcsón vállalja Bixenspanner szörme-szalón Reg. Ferdinand 3. emeleten. Szörmek nagy választékban. Bécsi modellek. Gyári árak.

Kiadó november 1-től 2 szobából (egyik uccai) álló garzon lakás. Naționala biztosító Regina Maria 6.

Bányavárosi komoly kereskedő nősülni óhaj. Keres magához illő gazdag leányt, elvált vagy özvegy asszonyt. Komoly ajánlatot kér kiadóba „Broche” jelige alatt.

Jobb családkhoz házvezetőnőnek vagy gyermek mellé anyahelyettesnek elmenne intelligens ortodox zsidó lány, üzlethez is értő „Családktag” jeligére Berger Arminné, Saturnare, Dragos Voda 19.

Megismerkedne házasság céljából 28 éves izr. fogász, orvosnővel vagy fogorvosnővel, esetleg fogorvos vagy fogorvosnő társat keres jömenetelli rendelőjéhez. Megélhetés biztosítva. Cim a kiadóban.

Schádchenek adják le címüket „Schádchen” jeligére a kiadóba.

100,000 lej készpénzzel rendelkező autorizált könyvelő állást, vagy más szerény elhelyezkedést keres, vidéken is. Megkereséseket „Biztos” jeligére a kiadóba kérek, ahol címet is közlök.

M. WALDNER & Co.
Ware & Bank Agency, Haifa,
Arlisoroff 3.

Elvállal bármilyen kereskedelmi és bank-szakmába vágó megbízást

Gyáripari képviseltek. Ingatlan vételék és eladások. Élelmiszer és gyümölcs import

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Szombat 9: Jó üzlet. (Heltai Jenő rendkívüli sikert aratott legújabb vigjátéka. A főszerepekben: Beness Iona, Budaházy Magda, Fényes Alice, Harmath Jolán, Balázs Samu, Nagy István, Tompa Sándor, Tóth Elek. Premierbérlet 9.)

Vasárnap d. u. 3: Bolcsinálta doktor. Előtte: Kénytelen házasság. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Jó üzlet. (Másodszer.)

Vasárnap 9: Jó üzlet. (Harmadszori Rendes bérlet 9.)

Hétfő fél 9: Jó üzlet. (Negyedszer.)

ROMÁN OPERA MÜSORA

Szombat, november 2: Balettelőadás. (Iskolai ma'iné.)

Vasárnap, november 3 (Matiné): Balettelőadás.

A cluji operaegyüttes 29-én, kedden Focsaniban, szerdán, 30-án Bacauban, csütörtökön Romanban, szombaton és vasárnap Cernautiban szerepel.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Szombat, vasárnap: A vasgyáros. Ohnet György közismert regénye után. Az előadások vasárnap már délelőtt 11-kor kezdődnek.

Jón: Kis mama Gáál Francival. Kizárólagos joggal csak a Royal-mozgóban. November 5-től.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Ismét 3 film: I. Tony, a szezon legizgalmasabb drámája. Rolanson Eduard, Loretta Jung. — II. Schenke a rendőr. Kalandor

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio
Piata Unirii 31. Telefon: 83.**

Várok egy hymen- hírt...

Émlekszem, Spanyolországban, azokban a körökben, ahol megfordultam két dolgról beszéltek sokat. Egy zsidó tőreadorról, akinek a szílel Dél-Amerikába vándoroltak ki az 1905-ös orosz pogromok idején és egy táncosnőről, akit az akkori diktátornak, Primo de Rivera-nak a barátnője volt, marokkói zsidó leány, csupa ész és temperamentum. Va amelyik nagy madridi mulatóban lépett fel annak idején. Nem néztem meg, nem az erkölcsöm, hanem pénzügyi okok miatt. Az ilyenfajta mulatók körül hihe etetlenül nagy pénzbeli differenciák vannak arraféle. Ugyanazt a művészi „anyagot” látja az ember különböző portói bor mellett, keskeny pódiumon, papírgirlandók és tarka lampionok bizzar világításában táncolni, énekelné, kasztanyete csalogtatni, anélkül, hogy egy centet adna a belépésért. Két pezéért bőségesen muathat az ember, női társaságról is gondoskodnak, ha kell, valamelyik művész nő szívesen mellé ül, szerényen iszik, a narancsot akaratosd ellene megfellezi veled, ugyanugy a süteményt, a mosolyával, a szikrázó fiatalágával elbódít. Mindez, mondom, két pezeta. Ha a harmadikat távozáskor beosztatod a hölgy retiküljébe vagy kezébe és ha ő a kicsi pénzdarabot kivészi és mint mifélenk a százat, a lokál köből való pádimenután megpengeti és valódnak találja, nos akkor olyan ur vagy, mint mondjuk, ha Bucarestben elmulattál a Maximban három-négy ezrest. Pincérek és művészek sorfala között vonulsz ki, szívesen talán nem egészen ösztinte — jókívánások közepette. Ugyanezt a minőséget más találásban a madridi Maximban kétszáz pezétán alól nem lehet meguszni, ami a mi pénzünk szerint abban az időben ötezer lejt jelentett.

De egy exkluzív uzsonnázó helyre, a „Zakuskába” mégis bekívánkozom. Mert azt mondták, hogy idejárnak az arisztokraták hölgyekkel és ezen az emberfajtán meg lehet ismerni a régi zsidó származást. Spanyolországban tartotta magát a hit, hogy az arisztokraták nagy hányada marannusok lezármazottja. Ezt oknyomozóan kimutatni a görög almanach feladata, de nekem azt mondták, hogy ebben sok a tévedés, ellenben a nők szeméből kétségtelenül kiderül egykori zsidóságuk. Így kerültem az előkelő helyre, szerényen egy török feketét rendeltem, külföldön fölöttéva óva os az ember, az egész ügyet lebonnyoltottam négy pezetából, akkoriban kétszáz lejből, anélkül, hogy profitáltam volna belőle valamit. A hölgyek, arisztokraták hölgyei bizony nem árulták el a szemléből, hogy elődeik valaha Sárón rózsái valának. Inkább a jellegzetes fehér pettyet lehetett látni a bőva szemekben, mór karaktert, amit az arabokkal való keveredés során kaptak nagyanyáik örök emlékü.

Mindezeket azért mondom el, mert abban az előkelő cukrászdában láttam a diktátor nőjét, ama szépséges héber táncosnőt, akinek az arcképe megszámlálhatatlan plakátról mosolygott az emberre. A hölgy arcképe egy újságban megint elem került. Ugyanaz a fritúra, ugyanaz a szélesen ívelt szemöldök, ugyanazok a duzzadt ajkak. Új neve van (a régi felejtettem): Miss Portia Portas. Newyorki tudósítás közli róla, hogy valahol Texasban született, de minden vágya az volt, hogy Mexikóban a cow-boyok között megtanulja a lasszó hejtését, amiben mesterré fejlesztette magát. Aztán fellépet a különböző nemzetközi varietékben és a cow-boy-táncra mellé egy újfajta táncot kreált, a tőreador-táncot, amiben a bikaviadorok mozdulatait érzékeltette olyan háással, hogy a közönség beleőrült ebbe a produkcióba. Virágok és kalapok repültek feléje és tizszer is megújráztatták egyes számát. De a hölgy lélepet a varieté deszkáiról és Frascuelio mester tőreador-iskolájába iratkozott, hogy a

Tizenöt nap alatt ötszázhatvannégy földrengés egy amerikai városban

A város lakói sorban megöriúnek

NEWYORK, november 1. A Montana állambeli Helena városban tegnap az 564-ik földrengést észlelték az utóbbi 15 nap óta. Ez a földrengés rendkívül éles volt. Számos ház összeomlott és teljesen elűnt a föld színéről. A földrengésnek egy halottja és husz sebesültje van. A lakosság szörnyű rettegésben él és a sorozatos földrengések következtében többen megöriútek.

bikaviadorokon szerezzen babérokat és persze sok-sok pezetát és pezét és dollárokat. Miss Portiáról ezenfelül sok fan asztikus dolgot ír az újság, amerikai tésztaikat, főleg a származásáról, de engem ezek nem lévszstenek meg, én tudom, hogy böchnovéd zsidó apától anyától származik. És talán Rachel Rakassati vagy Sarah Pereira az igazi neve. Nem fontos. Az apja, aki talán rézműves Fezben vagy Casablancában vagy Marakesben azért egész jól vési a hatágu csilagot a tányérkáiba.

Meglehet, hogy az a zsidó tőreador, akiről — úgy emlékszem — akkoriban írtam is az Új Keletben, hasonló hazugságokat tett közöz származásáról a lapokban, holott az apja bizonyára Litvániában él, vegyeskereskedésben szorgoskodott és szabad idejében gemorét tanult, amit persze Amerikában sem hanyagolt el. Nem csodálkozom, de azért kelemesen megílenék levpe, ha egy napon olvasnám, hogy Miss Portia Portart eljegyezte don Sancho Geldos. Nem vagyok biztos a nyében, de ha meglátom az arcképet, tudni fogom, hogy róla vagyok szó, a kedves szikár atlé aról aki amikor elbucsztam tőle, félrehívott és megmutatta inge alatt, roppant mellén az „arba kanfot” nevű, amulszerű zsidó ruhadarabot, amiről az volt a híte, hogy minden bajtól és veszedelemtől megöriúja. (sz. i.)

— Masaryk elnök kihallgatáson fogadta Hodzsa Milánt. Prágából jelentik: Masaryk elnök Lanyban kihallgatáson fogadta Hodzsa Milán földművelésügyi minisztert, aki a képviselőház elnökségébe kerülő Malypetr miniszterelnök helyére a kormány élére kerül. A mai prágai sajtó kiemei, hogy Hodzsa személyében első ízben jutót politikus miniszterelnöki méltóságra. Egyidejűleg a kormánykoalíció pártjai párterkezeleteket tartottak, amelyeken megvitatták Malypetr képviselőházi elnökségét és Hodzsanak a kormányelnökségre való kijelölését.

Ma, szombal este NYILIK a Palace Grill

Str. Saguna 13 sz. alatt.
Telefon: 13-31.

— Házasság. Ezuton hívjuk meg rokonainkat, barátainkat és jóismerőseinket f. hó 5-én d. u. 1/2 órakor Bihorján tartandó egybekelési ünnepélyünkre. Benedek Klári, Bihoria és Weisz Endre, Livada.

— Felhívás a hadirokkantakhoz és özvegyekhez. Bajtársak és hadiözvegyek! Az októberi általános kongresszust tölünk független okokból kénytelenek voltunk elhalasztani. Tekinve azonban, hogy a visszaélések sorozata, az IOV, háború áldozatai nyugdíjának egyes közegek általi jog- és törvényellenesen az adóba való visszatartása és általában a háború áldozatainak védelmére hozott törvényeknek egyes hatósági személyek általi megsértése még mindig tart, sérelmeinket kénytelenek leszünk a kongresszus elé vinni. Ez okból ezennel újból egybehívjuk a hadirokkantak és özvegyek országos és általános kongresszusát Cluj városába, amely 1935 évi november hó 10-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a cluji kereskedelmi és iparkamara nagytermében Marechal Foch ucca) lesz megtartva. Jöjjetek el mennél többen a november 10-i kongresszusra, hogy a résztvevők nagy száma által is magunkra vonjuk az illetékes körök figyelmét. Hozzatok magatokkal egy napi élelmet és legyetek fegyvezettek, mint ahogy a fronton voltak. Távolsági közlések magukat 1—2 kiküldött által is képviselhetik. Cluj, 1935 október 16-án. A kongresszusi választmány nevében: Dr Iuga Cl. Iustin rokkant kapitány, kongresszusi elnök.

— A város nem ad ki újabb autóbuzsengedélyeket. Néhány nappal ezelőtt a cluji törvényeszk tárgyalta az autóbuzsengedélyigénylőknek a város ellen beadott kártérítési keresetét. A városi tanács ugyanis az 1933-iki hivatalbalépésekor szerződést írt alá a 102 autóbuzstulajdonossal, amelyben lefektették, hogy a város nem ad ki újabb autóbuzsengedélyeket és visszautasítja az újabb hasonló természetű kérvényeket is. A kérvényezők megfellebzték a határozatot a revíziós bizottsághoz, ahol elrendelték, hogy átmenetileg adjon ki a város autóbuzsengedélyeket, az új közlekedési szabályzat életbelépéséig. A központi revíziós bizottság magáéva tette az első fórum határozatát. Az érdeelt kérvényezők azonban nem elégedtek meg az átmeneti engedélyek kiadásával és kártérítési pert adtak be a cluji törvényeszkhez a város ellen. A törvényeszk azonban elutasította az autóbuzsengedélyigénylők több milliós kártérítési keresetét.

— Szexónyi teadélután a Vivó Clubban. Az őszi idő beálltával újra aktuálissá váltak a szokásos vasárnap délutáni 5 órai teák, melyen az ifjúság kellemes és ocsó szórakozást talál. Ezúttal a Haggibbor Sportegyesület a teadélutánok szórakozását a zsidó országépítés és a zsidó sport szolgálatában akarja gyümölcösöztetni. Teadélutánjait, melyeket minden második vasárnap fog megrendezni, feherészben a Kfar Makkabinak szenteli, a Keren Kajomel Leisrael úján. Ez alkalommal már most vasárnap, november 3-án tartja a Haggibbor az első teáját a Vivó Clubban.

— Két új elemi iskola épül Clujon. Vasárnap délelőtt 11 órakor rakják le ünnepélyes keretek között annak a két elemi iskolának az alapkövét, amelyeket a cluji városi tanács kezdeményezésére még az ős folyamán építeni kezdenek. Délelőtt 11 órakor veszi kezdetét a két iskola alapköletétele. Az építési költségek közel két és fél millió lejre rúgnak.

— Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a bélmozgást csakhamar megélenkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiűríti, a vérkeringést szabadabbá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.

— Az egyetemi tanév megnyitása. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor nyitja meg kapuit ünnepélyes keretek között a cluji egyetem. Az 1935—36-ik tanév ünnepélyes megnyitóját az egyetem aulájában tartják meg. Stefanescu Goanga rektor megnyitói beszédével veszi kezdetét az ünnepség, aki vázolni fogja az egyetem mult évi munkásságát. Előadást tart még Sofronie Gheorghe professzor „A háború jelensége a nemzetközi szerződések tükrében” címmel.

— Eljegyzés. Glaser Ilonka és Löwy Leopold, Cluj, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Spéterné, Blum Marcusa mozgásművészeti iskolájában a tanítás megkezdődött. Beiratkozás napon a d. u. 3—7-ig Str. Dacia 3. (Domus épület — Uránia palota mögött) az iskolában. Testápoló torna, ritmika, tánc, gyógytorna. Tantervképzés.

A fejbőr ápolása a hajkultúrának legfőbb parancsa. De főképpen szükséges akkor, amikor a haj időelött szürkül, törékeny lesz, kihull és színt veszti. Ha a fejbőr korpás, rövid időn belül a kopaszodás jelei mutatkoznak. Mivel a fejbőr a hajgyökérnek táplálója, szükséges, hogy neki a haj növeszéséhez szolgáló anyagokat eljuttassuk. Ezt Tarpan hajcsepp utján érhetjük el, amely koncentráltan tartalmazza mindazon hormonális és élettani anyagokat, amelyek a fejbőr táplálására és erősítésére szolgálnak. Reggelenként 5—6 Tarpan csepp a fejbőrré cseppentve, megakadályozza a hajhullást és a korpaképződést. Hölgyeknél naponkénti használat dacára sem rontja a tartós hullámot. A Tarpan hajcsepp nem hajvíz. Két hónapra elegendő Tarpan hajcsepp ára 105.— lej. Minden szaküzletben kapható.

Karjait és lábait nem tudja mozgatni

Tíz év reumával

Kruschen új életet adott

E nő úgy érezte, hogy új éle e kezd, amikor újra használhatta karjait és lábait, miután tíz éven keresztül használhatatlanok voltak.

„Reumában szenvedtem” — írja — „és 1920 óta ágybanfekvő beteg voltam. Nem tudtam karjaimat és lábaimat mozgatni és úgy kellett etetni, mint egy gyermeket. Minden erőmből küzdöttem ellene és mindenfelét megpróbáltam. Kruschen mentett meg és ma azt tartom, Kruschen mentette meg az életemet. Alapötöm erősen javult és végtelmeim fokozatosan mozgékonyabbak lettek. Már segítség nélkül tudok enni és öltözködni, — amit tíz év óta nem tudtam megtenni”.

— M. H.

A Kruschen só két alkotórésze az orvosi tudomány által ismert legerősebb hűgysavoldó szer. Gyorsan letompítja a kínzó kristályok hegyes éleit, azután ártalmatlan folyadékká változtatják ezeket. E só egyéb alkotórészeinek ösztönző hatása van a veszkre és segíti, hogy a feloldott hűgysavkristályokat a természetes csatornákon eliminálják. Ezen hűgysavoldó és elimináló anyagokkal más sók is vannak kombinálva, amelyek megakadályozzák az ételek erjedését a belekben, miáltal megakadályozzák a veszedelmes hűgysavtovábbi képződését.

A Kruschen só több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Nagy üveg 95 lej, kis üveg 60 lej.

— Cáfolták Fey volt osztrák alkancellár letartóztatásának híré. Bécsből jelentik: Cáfolták azt a külföldön terjesztett hírt, hogy a kormányból kivált Fey örnagoy letartóztaták volna, Fey állandó érintkezést tart fenn most is a kormányférfikkal, közölte teljes lojalitását a valószínű, hogy közelebből magasabb közzgazdasági méltóság betöltésére vállalkozik.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos határu a

„Bixádi viz”
amely a gyomor, bel, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használatá enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluji lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

— Örvénylő vihar tombolt a Márvány tengeren. Sztambulból jelentik: A Márvány tengeren és a partvidéken örvénylő vihar tombolt. Nyolc vitorlás és más kisebb hajó elsüllyedt. Sztambul körzetében, az Aranyzarv bejáratánál a szelvény elragadta a lehorgonyzott hajókat is. Vihart jelentenek a Fekete tengerről is, ahol több hajó segélykérő jeleket adott le.

— Orvosi hír. Dr Veress Ferenc rendelbőr-, nem- és kozmetikai betegeknek naponta 11—12 és 3—1/2 5-ig Cluj Str. N. Iorga 5.

— Egy Czur Salom parcella tejes átruházási joggal eladó. Cim a kiadóban.

— Eljegyzés. Marmorstein Rellát (Putyit) eljegyezte Ernster Márton.

— Nagyarányu közkegyelem készül Lengyelországban. Varsóból jelentik: Készül a közkegyelmi javaslat, amelyet a kormány a törvényhozás elé kíván terjeszteni. A politikai vétségeket elkövetők is amnesztiát kapnak. Vissza fog térhetni az emigrációból több vezetőpolitikus, köztük Vitos parasztszervező, volt miniszterelnök is.

— Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbeáscatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja. Az orvosok ajánlják.

Ősszel is, mint mindig legolecsóbban fest és tisztít „UNIO”, Cluj. Telefon: 877.

UJ KELET Legújabb hírek

Az abesszinek jövő hét keddjére tervezik nagyszabású offenzívájukat

Az olaszok 500 kilométeres fronton mennek támadásba. Laval, Hoare és Aloisi Genfben. Nem vezettek eredményre a legutóbbi francia-angol tárgyalások

Az abesszini frontokon a helyzetet mindkét fél nagyarányú hadikészülődése jellemzi, amelyek a közelnapokban valószínűleg súlyos és véres ütközetekben fognak kirohanni. Az olaszokkal egyidőben az abesszinek is nagy offenzívára készülődnek.

A Genfben újra összeült népszövetségi tanács tárgyalásai kedvezőtlen körülmények között folytatódnak. A derültség szimptomái eltűntek. Mussolini békejavaslatait elfogadhatatlannak minősítették s az a vélemény alakult ki, hogy tavasz előtt aligha kerül sor komoly béketárgyalásokra.

A konfliktusra vonatkozó újabb híreink a következők:

Harc 500 kilométeres fronton

Addis-Abeba, november 1. Magánúton érkező hírek szerint tegnap Ogaden körül rendkívül éles harcok folytak. Az abesszinek megtámadták az offenzívában lévő olasz csapatokat, de nagy veszteségeket szenvedve, visszavonulásra kényszerültek. Az összeütközésben 3500 abesszin katona életét veszítette. A halottak között van Abdék Imaal Ras is. Másrésről abesszin különítmények rajtaütésszerűen megtámadtak egy olasz előőrsöt. Tizenöt olasz katona életét veszítette, az abesszinek pedig számos fegyvert és két tevé zsákmányoltak.

Az olaszok északon 500 kilométeres fronton készülnek offenzívát indítani. A front angol-Szudánról egészen a francia Szomáliáig terjed. Az olasz repülő feladata lesz, hogy megakadályozzák minden, e hatalmas hálóba való behatolási kísérletet. Az olaszok egyébként északon állandóan előre nyomulnak. Egyes jelentések szerint olasz csapatok elfoglalták Gorahajt.

Ezt a hírt azonban egyelőre nem erősítették meg. Az olasz hadvezetőség Danakil tartományban Badene közelében hatalmas repülőteret rendezett be és ugyanitt, az eritreai határtól 100 kilométernyi távolságra állítják fel a főhadiszállást is.

Az olasz támadások célpontja most Desszia városa, a népus új állomáshelye.

ahová állandóan érkeznek abesszin megerősítések. A visszavonuló abesszin csapatok megmérgezik a kutakat, hogy az olaszok vizellátását megakadályozzák.

A londoni lapokhoz érkezett jelentések szerint olasz légi rajt tegnap bombázta az északabesszini Makallet. Meg nem erősített hírek vannak arról is, hogy az előőrsök élcspata elérte a város külső kerületét az északi oldalon.

A párizsi lapokhoz Addis-Abebaból érkezett hírek szerint Ogadenben vasárnapra ér véget az abesszini csapatösszpontosítás. Nincs kizárva, hogy kedden már meg fog indulni az abesszini csapatok nagy offenzívája a délkeleti hadszíntéren.

Hoare és Laval genfi tárgyalásai Genf, november 1. Tegnap éjszaka Genfben érkezett Laval francia miniszterelnök. Megérkezése után nyomban megkezdte tárgyalásait és még az éjszaka folyamán informáltatta magát a genfi helyzetről a francia szakértők és megbízottak által.

Sir Samuel Hoare tegnap este Párizsba érkezett és innen folytatta útját Genfben, ahová reggel hét órakor érkezett meg. Hoare ma találkozik Lavallal.

Miért ment Aloisi is Genfbe?

Róma, november 1. Aloisi tegnap este elindult Genfbe. Olasz véleménye szerint ezt a ténny nem kell olybá tekinteni, mintha Olaszország békejavaslataival akarna előállni. Aloisi Genfben való jelenléte azért vált szükségessé, hogy a külügyminiszter megfigyelje az olaszellenes szankciókkal kapcsolatos munkálatakat és esetleg résztvegyen a konfliktus ügyében folytatandó tárgyalásokon.

A genfi tárgyalásokkal kapcsolatban a

francia lapok nem hiszik, hogy néhány nap alatt megoldást nyerne az olasz-abesszin konfliktus. A Journal szerint nem szabad túlzott jelentőséget tulajdonítani azoknak az esetleges eredményeknek, amelyek a mostani genfi tárgyalásokból várhatók a konfliktus kiküszöbölése tekintetében.

Sir Samuel Hoare kijelentette, hogy csak olyan megoldásról lehet szó, mely kielégíti a konfliktusban érdekelt mindhárom felet: Olaszországot, Abessziniát és a Népszövetséget.

Az Oeuvre rámutat arra, hogy Anglia hiú marad a népszövetségi paktumhoz és nem megy bele olyan megoldásba, melyet Abessziniát és a Népszövetséget fogad el, mielőtt Olaszország és Anglia hozzájárulna ahhoz. A Genfben levő 56 delegátus azt hiszi, hogy

Mussolini csak az esős évszak megindulásakor, vagyis április körül lesz hajlandó elfogadni olyan feltételeket, amelyeket a Népszövetség, Abessziniát és a magyhatalmak terjesztenek elője végleges formában. A delegátusok bízna a békés gazdasági szankciók hatásában a béke helyreállítására,

a konfliktus azonban még el fog húzódni 4-5 hónapig.

Párizs, november 1. A reggeli lapokból eltűnt a derültség. Megállapítják, hogy a megegyezés kilátásai minimálisan csökkentek.

Anglia nem változtat álláspontján

London, november 1. (Radior). Kapcsolatban a koordinációs bizottság munkálatainak

Mussolini kirohanása a Népszövetség ellen

Genf, november 1. A jövő hét folyamán Genfben a kölcsönös segítségnyújtás egyezménytervezetét kidolgozó bizottság fog ülésni.

Varsóból érkezett jelentés szerint a lengyel pénzügyminiszterium utasítást küldött a pénzügyintézeteknek, melyben közölte, hogy Lengyelország csatlakozott a pénzügyi szankciókhoz s így az intézeteknek alkalmazkodniuk kell a továbbiakban az Olaszországgal való pénzügyi viszonylatokban a tett intézkedésekhez.

Mussolini kirohanása a Népszövetség ellen

London, november 1. A Times római tudósítója Mussolini tegnapi beszédét a Népszövetség elleni kirohanásnak könyveli el. A beszéd tónusa, a lap szerint, megdönt minden optimizmust, mely a konfliktus közeli megoldásába vet hitet.

A ma reggeli párizsi lapok a megdöbbenés hangján írják és az optimizmus helyébe szkepszis lép.

Tegnap Marconi is rádió-beszédet tartott, melyet Szakamerikába közvetítettek. Meleg felhívást intéz Amerika lakosságához Olaszország érdekében.

Róma november 1. Mussolini tegnap kihallgatáson fogadta Volpi di Misurata grófot, aki közölte a Duceval azokat az első intézkedéseket, amelyeket az olasz iparosok szövetségének műszaki bizottsága szavazott meg az olasz ipari termelés védelmére a szankciókkal szemben. Az intézkedések a nemzeti nyersanyagok jobb kihasználását, a nyers-

anyagok vásárlásának szabályozását és szigorú termelési programot irányoznak elő.

ujrafelvételével, a Times azt írja, hogy nem valószínű, miszerint ma Hoare, Laval és Aloisi érkezése után újabb javaslatok merüljenek fel. Hoare Genfben való jelenlétének fő célja kifejezést adni az angol kormány eddigi politikája egységének és folytatóságának. Lehetséges, hogy az angol külügyminiszter nyilatkozni fog, leszögezve,

hogy kormánya nem változtat álláspontján és nem akar semmit sem létrehozni a Népszövetségén kívül.

Mindenesetre a szankciók alkalmazására vonatkozó végleges határozat hozatalakor be fog bizonyosodni, hogy a kormány minden tagja helyesli a brit delegáció eddigi magatartását.

A Times még rámutat arra, hogy a legutóbbi francia-angol tárgyalások nem vezettek eredményre.

A párizsi tanácskozásokat két fázisuk volt: először az olasz javaslatokat vitatták meg, amelyek Abessziniát felosztását követelik és olasz ellenőrzést annak nagyrésze felett.

Az angol és francia szakértők megállapították, hogy az olasz javaslat nem elfogadható,

mert nem egyezik a népszövetségi alapszöveggel és Abessziniát sem fogadhatja el. A szakértők ezután olyan megegyezési lehetőségeket vettek fel, amelyek nemcsak Olaszországot, hanem a támadás áldozatát, Abessziniát is kielégítene, de megfelelne a nemzetközi konvenciók szemléletének is. A tárgyalások fatálisan az ötösbizottság javaslataihoz és az augusztusban Párizsban tartott háromhalmi értekezlet által készített tervezethez vezettek.

A szakértők véleménye szerint gyakorlati engedményeket kell nyújtani mindkét félnek területcsere útján.

Olaszország megkapná Abessziniát egy részét, aminek ellenében kikötöt adna Abessziniának és olasz területen folyósít a kikötőhöz. Semmit sem lehetett azonban megvalósítani, mert minden javaslat Róma ellenvetésébe ütközött.

Genf, november 1. A Genfben érkezett Titulescu ma már bekapcsolódott a tárgyalásokba.

anyagok vásárlásának szabályozását és szigorú termelési programot irányoznak elő.

Tüntetés Rómában Eden ellen

Róma, november 1. Olasz jólinformált helyről úgy hírlik, hogy Olaszország csökkenteni fogja diplomáciai személyzetét azokban az államokban, amelyek megtorló intézkedésekben való részvételt hátróztak el, hogy ezzel is mérsékelje a külföldre juttatandó valutamennyiséget.

Tegnap megjelent az új közlésekkel cikl árnaximáló rendelet, amely lényegesen mérsékeli az elsőrendű fogyasztási cikkek forgalomba hozatali árát.

Róma, november 1. A Stefani távirati iroda tájékoztatót ad az eritreai olasz hadsereg rendelkezésére álló motoros járművekről. E szerint 4500 jármű közül 2380 tehergépkocsit csapatszállításra alkalmas. Van a hadseregnek 420 sebességtűzű autója, 318 személyautója, 400 motorkerékpárja, 30 mozgó-kórház-gépkocsija, 50 utászautója és öt filmező felszereléseket vivő gépkocsija. A többi motoros jármű a parancsnokságok és a gazdasági hivatalok rendelkezésére áll.

Ha Németország válaszolna...

Genfi körökben úgy tudják, hogy amennyiben Németország válaszolni fog a Népszövetségnek a szankciókkal kapcsolatos felhívására, úgy ki fogja hangsúlyozni a konfliktussal szembeni teljes érdektelenségét és semlegességét. A német kormány állíthatja, hogy fogja, hogy nem óhajt semmilyen hasznot húzni a konfliktusból és meg fogja tiltani a fegyver- és munició-kivitel mindkét harcoló féllel szemben. A német kormány

tiszteletben kívánja tartani az Olaszországgal szemben érvényben levő kereskedelmi szerződéseket. Mindenesetre igyekezni fog odahatni, hogy ne fokozza kivitelét Olaszország felé.

Laval rendületlenül bizik

Genf, november 1. (Radior). A Havas-ügyről szóló jelentése szerint Laval és Hoare ma délelőtt tartott megbeszélésén úgy látszik, nem értek el végleges eredményt, legalább is olyan megoldást, amely véget vethetne az abessziniai elenségeskedéseknek.

A Laval és Hoare közti beszélgetés folyamán a zangol külügyminiszter annak a véleményének adott kifejezést, hogy a konfliktusban három fél játszik szerepet és pedig: a két háborús fél, valamint a Népszövetség. Az angol választások előtt az általános vélemény szerint az angol kormány nem fog félvonnulni a halogató politikai és diplomáciai akció felkarolásával. Mégis Laval nem engedett semmiben sem elhatározásából, hogy kedvező befejezést ad megkezdett közvetítő munkájának. Véleménye szerint a gazdasági szankciók életbeletétele után gyorsan megegyezés fog létrejönni, nehogy a nemzetközi helyzet még jobban komplikálódjon. Egyelőre a francia miniszterelnök választ akar nyerni Londontól Mussolininak arra a gesztusára, hogy az egyiptomi határról visszarendelt egy hadosztályt.

Újabb csatlakozások a szankciók javaslatokhoz

Genf, november 1. (Radior). A Népszövetség titkári hivatala a újabb csatlakozásokat kapva a szankciók bizottság javaslataihoz. Eddig 50 állam jelentette be, hogy kész csatlakozni a fegyverüdvöl beszüntetéséhez (a Népszövetség tagállamainak száma: 59), 48 állam csatlakozik a gazdasági szankciókhoz, 49 a pénzügyi megtorló intézkedésekhez és végül 29 állam közölte, hogy együttműködik a szankciók alkalmazása folytán egyes államokat ért kár közös megtérítésében.

Róma, november 1. (Radior). Hogy az Olaszország ellen hozott megtorló intézkedések folytán csökkent papírmennyiség elegendő legyen, a fasiszta párt titkári hivatala csökkentette hivatalos nyomtatványainak számát.

Súlyos ellentétek abesszin vezetőkörökben?

Berlin, november 1. (Radior). A Völkischer Beobachter Addis Abebaból keltezett jelentése szerint abesszin vezetőkörökben súlyos ellentétek merültek fel. Egyes magyarországi tisztok, köztük a hadseregparancs elnöke Jegsu tábornok helytelenítik a népus hadtervet, amely fegyverkezéssel alapszik. Az követelik, hogy azonnal intézzenek tömeges ellenáramadást az északi fronton. Jegsu tábornok ezért hírt szerint száműzték.

Bujor román munkásvezér Oroszországban. Bucurestiből jelentik: Gh. Bujor, az a népus szocialista vezér, holnap a román és orosz hatóságok engedélyével Szovjetországba utazik tanulmányútra.

A lengyel vendégülösök bojkottálják a pilseni sört. Varsóból jelentik: A vendégülösök szövetsége határozatot hozott, mely szerint a csehszlovák-lengyel jelenlegi feszültség következtében cenzurálják a pilseni sört s azt a vendégülösökben nem fogják kiszolgálni.

Ma 385 új szükségrendelet jelent meg a francia hivatalos lapban. Párizsból jelentik: A hivatalos lapban pénteken 385 új szükségrendelet jelent meg. A nyomdában 27 szeddő gépen éjjel-nappal szedték a több mint kétszáz oldalas hatalmas számot. A Laval-kormány eddig 584 szükségrendeletet adott ki.

Hétlőn kezdődik Párizsban a Stavisky-ügy tárgyalása

Párizs, október 31. A szajnai bíróság hétlőn kezd meg a Stavisky-ügy tárgyalását. A világszerte hatalmas felűnést keltő panama tárgyalása, amelyre 121 tanút idéztek be, előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni. Az egymásra helyezett dossziék másfél méter magasra emelkednek. Az esküdtelnek 1956 kérdésre kell majd válaszolniuk.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 19.

Telefon: 9-77.

CENZURAT